ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ: ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΜΗΤΡΩΟΥ / Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.
Πληροφορίες: ΦΩΤΕΙΝΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
Τηλέφωνο: 2103382304
E-mail: vfot@acci.gr

Αθήνα,01/08/2019
Αριθ.Πρωτ.:1599405

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ».**

Την **26/07/2019** καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ,** το διακριτικό τίτλο SUPERVISOR Α.Ε. και αριθμό ΓΕΜΗ **1213301000**:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1807904** οι εγκεκριμένες από την 28/06/2019 Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται για τη χρήση 01/01/2018 έως 31/12/2018.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1807905** η από 28/06/2019 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σύμφωνα με την οποία ορίστηκαν για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2019 έως 31/12/2019:

- Η ελεγκτική εταιρεία **«ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΟΡΚΩΤΟΙ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.»**, Αρ. ΓΕΜΗ 1216601000, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 125.

Τακτικοί Ελεγκτές:

- ΣΚΑΛΙΩΤΟΥ ΕΛΕΝΗ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, αριθμό μητρώου ΕΛΤΕ 23671.

Αναπληρωματικοί Ελεγκτές:

- ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του ΣΠΥΡΙΔΩΝ, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, με αριθμό μητρώου ΕΛΤΕ 40061.

Η καταχώριση έγινε, μετά από τυπικό έλεγχο (έλεγχο πληρότητας), σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9, παράγρ. 2, του Ν. 4548/2018 (ΦΕΚ 104/Α) και την Οδηγία με ΑΔΑ: 647Θ465ΧΙ8-ΞΦ5 (αρ. πρωτ. 141372/ 28-12-2018) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν.3419/2005 όπως ισχύει.

Με Εντολή Προέδρου ΕΒΕΑ
Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η γνησιότητα του παρόντος μπορεί να επιβεβαιωθεί από το https://www.businessregistry.gr/publicity.aspx

SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις
της χρήσης από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.)

Αρ. Γ.Ε.ΜΗ.: 1213301000

Οικονομικές Καταστάσεις
Χρήσεως 2018
(1η Ιανουαρίου – 31η Δεκεμβρίου 2018)

Βεβαιώνεται ότι οι συνημμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, είναι εκείνες που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας "***SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ***" την 23η Απριλίου 2019 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στον διαδικτυακό χώρο της Εταιρείας, στη διεύθυνση www.epsilonnet.gr, όπου θα παραμείνουν στη διάθεση του κοινού για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ.: ΑΙ 632606 / 2010

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
Α.Δ.Τ.: ΑΖ 194497 / 2007

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 553762
ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ ΟΕΕ 001009 / Α' ΤΑΞΗ

Πίνακας Περιεχομένων

ΈΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 6

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 16

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης **16**

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος Χρήσεως **17**

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων **18**

Κατάσταση Ταμειακών Ροών **19**

Β. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 20

1. Γενικές Πληροφορίες για τον Όμιλο **20**

2. Βάση Προετοιμασίας Οικονομικών Καταστάσεων **22**
2.1. Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 22
2.2. Λογιστικές Εκτιμήσεις και Κρίσεις της Διοικήσεως 22
2.3. Πλαίσιο Κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων 22
2.4. Νέα Πρότυπα, Τροποποιήσεις & Διερμηνείες σε Υφιστάμενα Πρότυπα με Μεταγενέστερη Ημερομηνία Εφαρμογής 23

3. Κύριες Λογιστικές Αρχές **31**
3.1. Συναλλαγματικές Μετατροπές 31
3.1.1. Λειτουργικό Νόμισμα και Νόμισμα Παρουσίασης 31
3.1.2. Συναλλαγές και Υπόλοιπα 31
3.2. Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία 31
3.2.1. Βάση Αποτίμησης Ενσώματων Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων 31
3.2.2. Αποσβέσεις Ενσώματων Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων 32
3.2.3. Μισθώσεις 32
3.3. Άυλα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία 33
3.3.1. Εσωτερικά Δημιουργούμενα Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού (Ιδιοπαραγωγή) 33
3.3.1.1 Κριτήρια Αναγνώρισης 34
3.3.1.2 Στάδιο Έρευνας 35
3.3.1.3 Στάδιο Ανάπτυξης 35
3.3.1.4 Μέθοδος Αποτίμησης μετά την Αρχική Αναγνώριση 35
3.3.1.5 Αποσβέσεις 36
3.3.2. Άδειες Χρήσης Λογισμικού Τρίτων 36
3.3.3. Εμπορικά Σήματα 37
3.4. Απομείωση Αξίας Στοιχείων Ενεργητικού 37
3.5. Ενοποίηση 37
3.6. Επενδύσεις και Άλλα Χρηματοοικονομικά Μέσα 38
3.6.1. Ταξινόμηση 39
3.6.1.1 Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού στην Εύλογη Αξία, μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων 39
3.6.1.2 Διακρατούμενες μέχρι τη Λήξη Επενδύσεις 40
3.6.1.3 Δάνεια και Απαιτήσεις 40
3.6.1.4 Διαθέσιμα προς Πώληση Χρηματοοικονομικά Στοιχεία 41
3.6.2. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων 41
3.6.3. Καθορισμός της Εύλογης Αξίας 42
3.7. Αποθέματα 43
3.8. Απαιτήσεις από Εμπορική Δραστηριότητα 43
3.9. Έσοδα 44
3.10. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα 45
3.11. Κεφάλαιο 45
3.12. Αποθεματικά 45
3.12.1. Τακτικό Αποθεματικό 46
3.12.2. Έκτακτα Αποθεματικά 46

3.12.3. Αφορολόγητα Αποθεματικά Ειδικών Διατάξεων Νόμων 46
3.12.4. Αποθεματικά από Απαλλασσόμενα της Φορολογίας και Ειδικώς Φορολογηθέντα Έσοδα 46
3.13. Κρατικές Επιχορηγήσεις 46
3.13.1. Επιχορηγήσεις σχετιζόμενες με Πάγια Στοιχεία Ενεργητικού 46
3.13.2. Επιχορηγήσεις σχετιζόμενες με τα Αποτελέσματα 47
3.14. Τραπεζικός Δανεισμός 47
3.14.1. Δάνεια 47
3.14.2. Κόστος Δανεισμού 47
3.15. Φόρος Εισοδήματος (Τρέχων και Αναβαλλόμενος) 48
3.16. Παροχές σε Εργαζομένους 49
3.17. Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις 49
3.18. Κέρδη ανά Μετοχή 50
3.19. Οικονομικές Πληροφορίες κατά Τομέα 50

4. Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία **52**

5. Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία **54**

6. Υπεραξία Θυγατρικών Επιχειρήσεων **56**

7. Επενδύσεις σε Θυγατρικές Επιχειρήσεις **56**

8. Αναβαλλόμενη Φορολογία και Φόρος Εισοδήματος **56**

9. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις **60**

10. Αποθέματα **62**

11. Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις **62**

12. Χρηματοοικονομικά Στοιχεία σε Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων **63**

13. Λοιπές Απαιτήσεις **64**

14. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα **64**

15. Μετοχικό Κεφάλαιο **65**

16. Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο **65**

17. Διαφορές Αναπροσαρμογής – Επιχορηγήσεις Επενδύσεων **66**

18. Αποθεματικά **66**

19. Αποτελέσματα εις Νέον **70**

20. Δικαιώματα Μειοψηφίας **70**

21. Δάνεια **70**

22. Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία **71**

23. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις **72**

24. Προμηθευτές και Λοιπές Εμπορικές Υποχρεώσεις **72**

25. Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις **73**

26. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις **73**

27. Έξοδα ανά Κατηγορία **74**

28. Χρηματοοικονομικά Έσοδα / Έξοδα 74

29. Λοιπά Έσοδα / Έξοδα Εκμεταλλεύσεως 75

30. Βασικά Κέρδη ανά Μετοχή / Πλήρως Κατανεμημένα Κέρδη ανά Μετοχή 75

31. Μερίσματα Πληρωθέντα 75

32. Πληροφόρηση κατά Τομέα 76

33. Κεφαλαιουχικές Δεσμεύσεις 78

34. Ενδεχόμενες Απαιτήσεις - Υποχρεώσεις 78

35. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη 78

36. Ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις 79

37. Υφιστάμενα εμπράγματα βάρη 79

38. Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού 79

39. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων 80

40. Αμοιβές Ελεγκτικών Εταιρειών 81

41. Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού 81

ΈΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ 82

Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Της "SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ" για τη Χρήση 2018

Προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Κύριοι Μέτοχοι,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ κρίνει σκόπιμο να σας παρουσιάσει την δομή, τις δραστηριότητες και τις προοπτικές της εταιρείας, ώστε οι μέτοχοί της να είναι καλά πληροφορημένοι για την εταιρεία στην οποία έχουν τοποθετηθεί.

Κατά την χρήση 2018 οι Οικονομικές Καταστάσεις της SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ παρουσιάζονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως ισχύουν έως σήμερα.

1. Ανάλυση της εξέλιξης & των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και της θέσης της.

Α) Συνοπτική περιγραφή επιχειρηματικού μοντέλου

Η Εταιρεία ιδρύθηκε το 1988 και εστιάζει κυρίως στην προσεγμένη, άμεση και ποιοτική εξυπηρέτηση των πελατών της. Για αυτό τον λόγο αναπτύσσεται με σταθερούς ρυθμούς, χωρίς υπερβολές. Πιστεύει στην ποιότητα, στην συνέπεια και ως εκ τούτου, η ομάδα στελεχών αποτελείται από καταξιωμένους ανθρώπους με σεβασμό στους πελάτες και τους συνεργάτες της Εταιρείας. Στις ισχυρές βάσεις που έχουν τεθεί για την ποιοτική ανάπτυξη, πέρα από την άρτια τεχνογνωσία, εκπαιδευτική και επαγγελματική κατάρτιση των στελεχών, υιοθετείται μια σειρά επίλεκτων προϊόντων, λύσεων και υπηρεσιών που αναπτύσσονται με τα πιο σύγχρονα εργαλεία της αγοράς. Στην SUPERVISOR πιστεύουμε ότι κάθε εταιρεία, ανεξαρτήτου μεγέθους και τζίρου, έχει το δικαίωμα στην αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας, για αυτό ο στόχος είναι η ανάπτυξη ποιοτικών, σύγχρονων και διαχρονικών πληροφοριακών συστημάτων, που είναι όμως ταυτόχρονα εύχρηστα και προσιτά για κάθε χρήστη.

Σήμερα η Εταιρεία είναι ο πιο ολοκληρωμένος Software Integrator στον χώρο των ιδιωτικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιείται. Οι έμπειροι συνεργάτες της μπορούν να υλοποιήσουν σύνθετες λύσεις και εφαρμογές και να συμβουλεύσουν απλά γρήγορα και με σαφήνεια.

Β) Στόχοι, βασικές αξίες και κύριες στρατηγικές

Το όραμα της Εταιρείας είναι η κάλυψη των αναγκών πληροφορικής των πελατών της με τον πιο σύγχρονο και παραγωγικό τρόπο που επιτρέπει η εκάστοτε τεχνολογική εξέλιξη της πληροφορικής.

Οι κύριοι στόχοι της Εταιρείας επικεντρώνονται στα εξής:

Στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη κορυφαίων προϊόντων – λύσεων λογισμικού με την χρήση ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) για την αύξηση της παραγωγικότητας και την μείωση του κόστους των επιχειρήσεων.

Στην εποικοδομητική συνεργασία με τους πελάτες μας για τον σχεδιασμό μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής παρουσίας και προβολής της επιχείρησης τους στο διαδίκτυο αλλά και εκσυγχρονισμού των εσωτερικών τους διαδικασιών.

Στην υλοποίηση έργων με την χρήση ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) για την αύξηση της παραγωγικότητας και την μείωση του κόστους των επιχειρήσεων.

Στην υλοποίηση ή συμμετοχή της εταιρείας σε ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα στον τομέα των εφαρμογών διαδικτύου αλλά και των εμπορικών εφαρμογών για κάθετες αγορές για την διεύρυνση της τεχνογνωσίας της.

Αξίες που διέπουν την επιχείρηση είναι η προσήλωση στην ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών πληροφορικής, ο σεβασμός σε πελάτες, εργαζομένους και συνεργάτες.

Ως στρατηγική η επιχείρηση έχει υιοθετήσει την σταθερή ανάπτυξη και παράλληλα τη διαρκή βελτίωση των υπηρεσιών και των οικονομικών της μεγεθών.

Γ) Αρχές διοίκησης και εσωτερικά συστήματα διαχείρισης

Η Διοίκηση της εταιρείας ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας.
Το Δ.Σ. εκλέχθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της εταιρείας, συγκροτήθηκε σε Σώμα βάσει της από 30.06.2014 απόφασης του Δ.Σ. και η θητεία του ορίζεται 5ετής και λήγει στις 30.06.2019:

1. ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ, Πρόεδρος & Δ/νων Σύμβουλος Δ.Σ.
2. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Μη Εκτελεστική Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
3. ΚΟΥΤΚΟΥΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΑΝΤΩΝΙΟΥ, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
4. ΚΟΝΤΟΝΗ ΜΑΡΙΑ του ΑΒΕΛ, Μέλος Δ.Σ.
5. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Μέλος Δ.Σ.

Η Εταιρεία, στα πλαίσια ανάπτυξης του δικτύου πωλήσεών της, από τις αρχές του 2017 συμμετέχει με ποσοστό 70% στην εταιρεία ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε., την οποία ενοποιεί με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Αντικείμενο εργασιών της εν λόγω θυγατρικής εταιρείας είναι η παραγωγή λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και συναφών συσκευών, υπηρεσίες ανάπτυξης λογισμικού πολυμέσων και κατασκευή ιστοσελίδων, υπηρεσίες υποστήριξης λογισμικού, ηλεκτρονικών υπολογιστών και δικτύων, εμπορία λογισμικού, καθώς και κάθε άλλη συναφής δραστηριότητα. Κατά τη χρήση 2018, η θυγατρική εταιρεία είχε Σύνολο Ενεργητικού 34,7 χιλ. €, ενώ δεν εμφάνισε Κύκλο Εργασιών.

Δ) Περιγραφή των προηγούμενων επιδόσεων, της αλυσίδας αξίας και των ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων

Η Εταιρεία εμφανίζει ικανοποιητικές οικονομικές επιδόσεις στα βασικά της οικονομικά μεγέθη αντιμετωπίζοντας αποτελεσματικά τη δύσκολη οικονομική συγκυρία.

Ο κύκλος εργασιών της Εταιρείας κατά την τρέχουσα διαχειριστική χρήση 2018 διαμορφώθηκε στα 789,7 χιλ. € έναντι 958,6 χιλ. € κατά την προηγούμενη χρήση 2017.

Τα αποτελέσματα προ φόρων – χρηματοδοτικών – επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) της χρήσεως 2018 διαμορφώθηκαν σε 68,03 χιλ. €.

Τα αποτελέσματα προ φόρων της χρήσεως 2018 ανήλθαν σε 14,8 χιλ. €, έναντι -29,9 χιλ. € κατά την προηγούμενη χρήση 2017.

Τα αποτελέσματα μετά από φόρους της χρήσεως 2018 διαμορφώθηκαν στα 19,6 χιλ. € έναντι -44,7. € κατά την προηγούμενη χρήση 2017.

Η συνολική αξία των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων το 2018 ανήλθε σε 358,7 χιλ. €.

Η Εταιρεία προσδίδει προστιθέμενη αξία σε κάθε φάση παροχής των παρεχόμενων υπηρεσιών μέχρι την ολοκλήρωσή τους.

Οι επενδύσεις της Εταιρείας για την τρέχουσα χρήση 2018 σε Πάγια ανά κατηγορία αφορούν Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, Λογισμικό από Τρίτους, καθώς επίσης και εσωτερικά δημιουργούμενο λογισμικό.

Σχετικά με τη σύνθεση των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων, των ιδίων κεφαλαίων και των αποτελεσμάτων για τη χρήση του 2018 όπως και των λογιστικών αρχών που εφαρμόζει η Εταιρεία, γίνεται εκτενής ανάλυση στις Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων, οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων αυτού.

2. Κυριότεροι κίνδυνοι

Α) Αναφορά στην εφοδιαστική αλυσίδα με μνεία στους κύριους προμηθευτές και στους κανόνες συνεργασίας μεταξύ τους

Η Εταιρεία δεν εμφανίζει εξάρτηση από προμηθευτές, με εξαίρεση την εταιρεία EPSILON NET A.E. της οποίας είναι θυγατρική. Ωστόσο οι κανόνες συνεργασίας και οι συμβατικοί όροι με τους όλους τους προμηθευτές, καθώς

επίσης και με την EPSILON NET A.E. εξασφαλίζουν στην Εταιρεία ανταγωνιστικές τιμές, εναλλακτικές επιλογές, ευελιξία και ποιότητα αγαθών και υπηρεσιών. Η Εταιρεία συνηθίζει, ιδιαίτερα με τους σημαντικούς προμηθευτές, να επικυρώνει γραπτώς τις συμφωνίες συνεργασίας.

Β) Μελλοντικές προοπτικές και πως αυτές επηρεάζονται από το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο

Η αγορά του λογισμικού και των υπηρεσιών πληροφορικής παρουσίασε αλματώδη ανάπτυξη στην Ελλάδα μέχρι και το 2008. Ωστόσο, η βαθιά ύφεση της εγχώριας οικονομίας που ξεκίνησε το 2009 ανέκοψε την ανοδική της πορεία και επηρέασε τις συνολικές πωλήσεις του κλάδου. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κλάδος δεν φαίνεται να έχει επηρεαστεί στην ίδια κλίμακα από την ύφεση όπως άλλοι κλάδοι της ελληνικής οικονομίας και παρουσιάζει αξιοσημείωτες αντιστάσεις. Χαρακτηριστικό γεγονός είναι το ότι τα τελευταία χρόνια η εγχώρια αγορά λογισμικού και υπηρεσιών πληροφορικής παρουσίασε θετικούς ρυθμούς μεταβολής.

Όπως επισημαίνουν παράγοντες του κλάδου, ο ψηφιακός μετασχηματισμός που συντελείται τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα αποτελούν τον σημαντικότερο παράγοντα λόγω του οποίου η αγορά κατάφερε να συγκρατήσει εν μέρει τα οικονομικά της μεγέθη.

Οι νέες τάσεις διεθνώς που υπαγορεύουν την στροφή των επιχειρήσεων στο Cloud and mobile computing και στην τεχνολογία Hybrid επηρεάζουν και την εγχώρια αγορά. Οι ελληνικές εταιρείες πληροφορικής θα πρέπει να προσαρμοστούν άμεσα στα νέα δεδομένα εάν δεν θέλουν να υποστούν μείωση των μεγεθών τους.

Για τα επόμενα έτη παράγοντες της αγοράς τονίζουν ότι η πορεία της εγχώριας οικονομίας και ο βαθμός υιοθέτησης των νέων τεχνολογιών πληροφορικής από τις ελληνικές επιχειρήσεις θα καθορίσουν την πορεία των μεγεθών του κλάδου, προσθέτοντας ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης.

Με πολιτική αναζήτησης νέων αγορών, προϊόντων και περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας υπηρεσιών, η Εταιρεία πιστεύει ότι θα ξεπεράσει αυτή τη δύσκολη περίοδο και θα παρουσιάσει ουσιαστική βελτίωση των δραστηριοτήτων της, η οποία θα αποτυπωθεί και στα οικονομικά της μεγέθη μελλοντικά.

Γ) Λοιποί κίνδυνοι οι οποίοι σχετίζονται με την δραστηριότητα ή τον κλάδο που η Εταιρεία αναπτύσσεται

Η Εταιρεία δεν αντιμετωπίζει κάποιον άλλον κίνδυνο που να σχετίζεται με τη δραστηριότητα ή τον κλάδο που αναπτύσσεται.

3. Περιβαλλοντικά ζητήματα

Α) Πραγματικές και δυνητικές επιπτώσεις της Εταιρείας στο περιβάλλον

Η Εταιρεία δεν επιβαρύνει το περιβάλλον λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της (παροχή προϊόντων και υπηρεσιών πληροφορικής).

Β) Γνωστοποίηση σχετικά με τις διαδικασίες που εφαρμόζει η Εταιρεία για την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από παράγοντες όπως: ενεργειακή χρήση, άμεση και έμμεση έκκληση ατμοσφαιρικών ρύπων, προστασία της βιοποικιλότητας και των υδάτινων πόρων, διαχείριση αποβλήτων, περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη μεταφορά ή από τη χρήση και τη διάθεση των προϊόντων και των υπηρεσιών

Ο κλάδος της Πληροφορικής δεν προβλέπει ιδιαίτερες διαδικασίες πρόληψης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, δεδομένου ότι η Εταιρεία δεν επιβαρύνει το περιβάλλον με τη δραστηριότητά της.

Γ) Αναφορά στην ανάπτυξη των πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών εφόσον υπάρχουν

Η Εταιρεία δεν λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της (παροχή προϊόντων και υπηρεσιών πληροφορικής) δεν παράγει πράσινα προϊόντα.

4. Εργασιακά ζητήματα

Με δεδομένο ότι η τεχνογνωσία δημιουργείται και συντηρείται από ανθρώπους και απλά υποστηρίζεται από εξοπλισμό και μεθοδολογίες, το ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας υπήρξε από την πρώτη στιγμή και παραμένει ο σημαντικότερος παράγοντας επιτυχίας της.

Σήμερα στη SUPERVISOR A.E. απασχολούνται άτομα που συνθέτουν ένα σύνολο από άρτια καταρτισμένους και έμπειρους Sales Managers, Consultants, Developers, Project Managers, ειδικούς εξωτερικούς Συμβούλους, στις υπηρεσίες, στις λύσεις και τα προϊόντα πληροφορικής. Μεγάλη σημασία επίσης αποδίδεται στην αφομοίωση από το ανθρώπινο δυναμικό, της γενικότερης στρατηγικής και κουλτούρας της Εταιρείας, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ της SUPERVISOR και του προσωπικού.

Α) Πολιτική διαφοροποίησης και ίσων ευκαιριών (ανεξαρτήτως φύλλου, θρησκείας, μειονεκτικότητας ή και άλλων πτυχών)

Η Εταιρεία προσλαμβάνει και απασχολεί προσωπικό χωρίς διακρίσεις που να αφορούν το φύλο, την ηλικία, τη θρησκεία, τις πολιτικές πεποιθήσεις, την οικογενειακή κατάσταση, την εμφάνιση, την καταγωγή κ.λπ.

Β) Σεβασμός των δικαιωμάτων των εργαζόμενων και συνδικαλιστική ελευθερία

Τα δικαιώματα των εργαζομένων γίνονται απολύτως σεβαστά και υπάρχει κλίμα εργασιακής ειρήνης. Οι συνδικαλιστικές ελευθερίες δεν περιορίζονται καθ' οποιονδήποτε τρόπο και κάθε εργαζόμενος μπορεί ελεύθερα να συμμετέχει σε συνδικαλιστικά σωματεία.

Γ) Υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία, συστήματα εκπαίδευσης, τρόπος προαγωγών κτλ.

Η Εταιρεία απασχολεί τεχνικό ασφαλείας, ενώ βάσει Ν.1568/1985 απαλλάσσεται από την υποχρέωση απασχόλησης ιατρού εργασίας.

Στον συνεχώς εξελισσόμενο κλάδο Πληροφορικής που ανήκει η Εταιρεία, εξ αφορμής νέων τεχνολογιών που προκύπτουν, ο καθημερινός εμπλουτισμός της γνωσιακής βάσης των εργαζομένων είναι απαραίτητος.

Η Εταιρεία εκπαιδεύει το προσωπικό της σε νέες δεξιότητες με σεμινάρια στο αντικείμενο εργασίας, ανάλογα με τις προτεραιότητες που θέτει σε ετήσια βάση η Διοίκηση ώστε να βοηθάει τους εργαζόμενους να ανακαλύψουν και να αναπτύξουν τα ταλέντα τους και τις ικανότητές τους, να βρίσκουν επαγγελματικές προκλήσεις, να διαχειρίζονται την καριέρα τους και να προάγουν την προσωπική τους ανάπτυξη.

Το προσωπικό αξιολογείται συνεχώς από τους αρμόδιους διευθυντές και οι σχετικές αναφορές εκτιμώνται από τη Διοίκηση για τις ενδεχόμενες προαγωγές, αυξήσεις μισθών, μετακινήσεις υπαλλήλων.

5. Ε. Χρηματοοικονομικοί (ΧΔΕ) και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επιδόσεων (ΜΧΔΕ)

Α) Η Εταιρεία επιλέγει Χρηματοοικονομικούς Δείκτες Επιδόσεων (ΧΔΕ) ανάλογα με τις ανάγκες της. Οι παρακάτω ΧΔΕ κρίνονται ως οι σημαντικότεροι, είναι ευρέως διαδεδομένοι και τα στοιχεία για την εξαγωγή τους προκύπτουν από τις Χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις:

Εταιρεία			2018		2017
ΜΙΚΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ	Μικτό Κέρδος / Κύκλος Εργασιών	357.251,16 / 789.730,81	45,2%	464.661,35 / 958.562,06	48,5%
ΚΑΘΑΡΟ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ	Καθαρό Κέρδος Προ Φόρων / Κύκλος Εργασιών	14.765,15 / 789.730,81	1,9%	(29.907,68) / 958.562,06	-3,1%
ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	Καθαρό Κέρδος Προ Φόρων / Ίδια Κεφάλαια	14.765,15 / 535.252,05	2,8%	(29.907,68) / 501.345,43	-6,0%
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Σύνολο Ενεργητικού	643.968,19 / 1.031.874,31	62,4%	926.859,94 / 1.126.009,91	82,3%
ΒΑΘΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΑΠΟ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	Ίδια Κεφάλαια / Πάγιο Ενεργητικό	535.252,05 / 358.747,38	149,2%	501.345,43 / 169.991,23	294,9%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	643.968,19 / 474.095,65	135,8%	926.859,94 / 572.225,43	162,0%
ΞΕΝΑ ΠΡΟΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	Σύνολο Υποχρεώσεων / Ίδια Κεφάλαια	496.622,26 / 535.252,05	92,8%	624.664,48 / 501.345,43	124,6%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	Πάγιο Ενεργητικό / Σύνολο Ενεργητικού	358.747,38 / 1.031.874,31	34,8%	169.991,23 / 1.126.009,91	15,1%

Β) Επιπρόσθετα, η Εταιρεία επιλέγει τους παρακάτω Μη Χρηματοοικονομικούς Δείκτες Επιδόσεων (ΜΧΔΕ) ενδεικτικά:

	Εταιρεία	
	2018	**2017**
Κύκλος Εργασιών	**789.730,81**	**958.562,06**
Κέρδη Προ Φόρων	**14.765,15**	**(29.907,68)**
Κέρδη Μετά από Φόρους	**19.577,42**	**(44.702,21)**
Σύνολο Ενεργητικού	**1.031.874,31**	**1.126.009,91**
Κέρδη ανά Μετοχή	**0,3059**	**(1,2261)**
Αριθμός Εργαζομένων κατά την 31/12	**12**	**12**
Αριθμός Γυναικών σε Διευθυντικές Θέσεις	**2**	**2**
Αριθμός Γυναικών στο Διοικητικό Συμβούλιο	**2**	**2**

6. ΣΤ. Επιπλέον πληροφόρηση

Α) Προβλέψεις Εξέλιξης της Εταιρείας

Η στρατηγική της Εταιρείας για τα επόμενα χρόνια βασίζεται στους ακόλουθους άξονες:

- Διείσδυση στην αγορά των μικρών, μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, όσον αφορά την απόκτηση επιχειρηματικού λογισμικού (εμπορικολογιστικές εφαρμογές, ERP's, CRM's και εφαρμογές λογισμικού για κάθετες – εξειδικευμένες αγορές).

- Η περαιτέρω διείσδυση των εφαρμογών λογισμικού μισθοδοσίας και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού (Payroll & HRM Systems) στις επιχειρήσεις.

- Η περαιτέρω διείσδυση στην αγορά των λογιστικών γραφείων και των ελευθέρων επαγγελματιών λογιστών – φοροτεχνικών με νέα προγράμματα και εξειδικευμένες υπηρεσίες καθώς και νέες τεχνολογικά αναπτυγμένες λύσεις που πρωτοπορούν στην Ελληνική αγορά.

Οι συνθήκες για να επιτευχθεί η ανωτέρω στρατηγική είναι ιδανικές μετά την επιτυχημένη συνεργασία της Εταιρείας με την EPSILON NET A.E. και την ενδυνάμωση των σχέσεων των δύο εταιρειών, με αποκορύφωμα την πλήρη ένταξη της Εταιρείας στον Όμιλο EPSILON NET από 1/1/2017, με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Β) Δραστηριότητες της επιχείρησης στον τομέα ερευνών και ανάπτυξης

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται ενεργά στον τομέα Έρευνας και Ανάπτυξης. Μάλιστα διαθέτει οργανωμένο τμήμα που στελεχώνεται από επιστήμονες του κλάδου Πληροφορικής & απασχολείται στις διαφορετικές φάσεις Έρευνας & Ανάπτυξης προϊόντων Υψηλής Τεχνολογίας.

Γ) Πληροφορίες που αναφέρονται στην απόκτηση ιδίων μετοχών όπως προβλέπεται στην παράγραφο 9 του άρθρου 16 του ΚΝ.2190/20

Η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

Δ) Υποκαταστήματα της Εταιρείας (εντός και εκτός Ελλάδος)

Η Εταιρεία με έδρα στην Ελλάδα δεν έχει υποκατάστημα, αλλά μόνο την εγκατάσταση της έδρας, η οποία παρατίθεται ως ακολούθως:

- Έδρα – Καραϊσκάκη & Ζαλόγγου 1-5, Τ.Κ. 111 46, Γαλάτσι, Ν. Αττικής

Ε) Παράγοντες Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Οι δραστηριότητες της Εταιρείας αντιμετωπίζουν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως οι πιστωτικοί κίνδυνοι, οι κίνδυνοι ρευστότητας και οι κίνδυνοι της αγοράς. Στρατηγική και πολιτική της Εταιρείας είναι η πρόληψη και ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιπτώσεων που μπορούν να προέλθουν από τους ανωτέρω κινδύνους.
Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί κυρίως η Εταιρεία εμπεριέχουν λογαριασμούς εμπορικών απαιτήσεων, καταθέσεις σε τράπεζες, λογαριασμούς προεξόφλησης εμπορικών απαιτήσεων, επενδύσεις σε χρεόγραφα και πληρωτέους λογαριασμούς. Η οικονομική διεύθυνση σε συνεργασία με τα υπόλοιπα τμήματα της Εταιρείας, που αντιμετωπίζουν τους κινδύνους αυτούς είναι υπεύθυνη να τους εντοπίσει, να τους εκτιμήσει και να τους αντισταθμίσει όπου απαιτείται.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Το σύνολο σχεδόν των συναλλαγών της Εταιρείας πραγματοποιείται σε ευρώ όποτε δεν υπάρχει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο.

Κίνδυνος Μεταβολών Επιτοκίων Αγοράς και Κίνδυνος Τιμών

Η Εταιρεία διαθέτει στο ενεργητικό της έντοκα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όπως καταθέσεις όψεως και προθεσμίας. Επιπρόσθετα πολιτική της Διοίκησης είναι τα προϊόντα δανεισμού της να είναι κυμαινόμενου επιτοκίου. Λόγω του περιορισμένου κινδύνου για την Εταιρεία, η Διοίκηση δε χρησιμοποιεί χρηματοπιστωτικά

εργαλεία για την περαιτέρω μείωση του κινδύνου αυτού, επειδή δε θεωρεί ότι οι συναλλαγές είναι σημαντικές, λόγω της αξίας και της συχνότητάς τους.

Ωστόσο, σε ετήσια βάση επανεκτιμάται η θέση της Εταιρείας, ως προς τον ανωτέρω κίνδυνο και αξιολογείται η ανάγκη χρησιμοποίησης συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών εργαλείων για τον περιορισμό του.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Οι συναλλαγές της Εταιρείας με πελάτες αναπτύσσονται κατόπιν αξιολόγησης της φερεγγυότητας και της αξιοπιστίας τους, προκειμένου να μην παρατηρούνται προβλήματα καθυστερήσεων πληρωμών και επισφαλειών. Τα πιστωτικά όρια των πελατών παρακολουθούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και επανακαθορίζονται εφόσον χρειαστεί. Οι απαιτήσεις από πελάτες παρουσιάζουν μεγάλη διασπορά και συνεπώς περιορίζεται στο ελάχιστο ο πιστωτικός κίνδυνος.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Η Εταιρεία διαθέτει χαμηλή έκθεση σε κίνδυνο ρευστότητας αφού διαθέτει επαρκή ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα για την κάλυψη των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων.

Άλλοι Λειτουργικοί Κίνδυνοι

Οι ασφαλιστικές καλύψεις περιουσίας και λοιπών κινδύνων θεωρούνται επαρκείς με 31/12/2018 για την Εταιρεία. Επιπλέον η Διοίκηση της Εταιρείας έχει εγκαταστήσει ένα επαρκές και αξιόπιστο σύστημα εσωτερικού ελέγχου για την πρόληψη των κίνδυνων στα πλαίσια των εμπορικών της εργασιών.

Κίνδυνος Διαχείρισης Κεφαλαίου

Δεν συντρέχει κίνδυνος κεφαλαίου για την Εταιρεία, λόγω των ελάχιστων δανειακών υποχρεώσεών της. Πολιτική της Εταιρείας είναι η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής βάσης, ώστε να υποστηριχθεί η μελλοντική της ανάπτυξη.
Η Εταιρεία διαχειρίζεται τα κεφάλαιά της, ούτως ώστε να διασφαλίζει τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και ταυτόχρονα τη μέγιστη δυνατή απόδοση για τους μετόχους μέσω της βέλτιστης αναλογίας ιδίων κεφαλαίων και δανεισμού. Η γενική στρατηγική της Εταιρείας ισχύει διαχρονικά και δεν αλλάζει από έτος σε έτος.

ΣΤ) Ακίνητα

Η Εταιρεία δεν είχε υπό την κατοχή της ιδιόκτητα ακίνητα κατά τη χρήση 2018.

Ζ) Μερισματική Πολιτική

Για την κλειόμενη χρήση 2018, η πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας είναι η μη διανομή μερίσματος, προκειμένου να συνεχιστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η στρατηγική ανάπτυξης δραστηριοτήτων της Εταιρείας.

Ακριβές αντίγραφο από
το βιβλίο πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΚΗΣ

Α. Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ποσά εκφρασμένα σε €	Σημείωση	ΟΜΙΛΟΣ 31.12.2018	ΟΜΙΛΟΣ 31.12.2017	ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31.12.2018	ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31.12.2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία	4	39.870,40	51.868,32	25.845,34	32.145,39
Άϋλα Περιουσιακά Στοιχεία	5	332.902,04	137.845,84	332.902,04	137.845,84
Υπεραξία Θυγατρικών Επιχειρήσεων	6	18.120,00	20.385,00	-	-
Επενδύσεις σε Θυγατρικές Επιχειρήσεις	7	-	-	24.750,00	24.750,00
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	9	4.408,74	4.408,74	4.408,74	4.408,74
Σύνολο Μη Κυκλοφορούντων Στοιχείων του Ενεργητικού		**395.301,18**	**214.507,90**	**387.906,12**	**199.149,97**
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Αποθέματα	10	44.095,14	71.207,60	44.095,14	71.207,60
Πελάτες & Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	11	278.663,05	548.615,28	278.663,05	548.615,28
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία σε Εύλογη Αξία Μέσω Αποτελεσμάτων	12	-	9.268,87	-	9.268,87
Λοιπές Απαιτήσεις	13	214.682,29	155.989,70	228.779,98	163.655,11
Ταμειακά Διαθέσιμα & Ισοδύναμα	14	92.433,32	134.735,02	92.430,02	134.113,08
Σύνολο Κυκλοφορούντων Στοιχείων του Ενεργητικού		**629.873,80**	**919.816,47**	**643.968,19**	**926.859,94**
Σύνολο Ενεργητικού		**1.025.174,98**	**1.134.324,37**	**1.031.874,31**	**1.126.009,91**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό Κεφάλαιο	15	249.600,00	249.600,00	249.600,00	249.600,00
Διαφορά από Έκδοση Μετοχών υπέρ το Άρτιο	16	1.046.715,11	1.046.715,11	1.046.715,11	1.046.715,11
Διαφορές Αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	17	3.032,07	3.032,07	3.032,07	3.032,07
Λοιπά Αποθεματικά	18	17.003,93	(4.262,66)	17.003,93	(4.262,66)
Αποτελέσματα εις Νέον	19	(789.866,57)	(796.047,24)	(781.099,06)	(793.739,09)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων Αποδιδόμενων σε Ιδιοκτήτες Μητρικής		**526.484,54**	**499.037,28**	**535.252,05**	**501.345,43**
Δικαιώματα Μειοψηφίας	20	(1.868,31)	900,00	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**524.616,23**	**499.937,28**	**535.252,05**	**501.345,43**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις	8	(7.875,65)	(656,85)	(6.743,15)	-
Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία	22	24.269,76	47.439,05	24.269,76	47.439,05
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	23	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		**21.394,11**	**51.782,20**	**22.526,61**	**52.439,05**
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Προμηθευτές & Λοιπές Εμπορικές Υποχρεώσεις	24	369.189,96	366.306,31	369.189,96	366.306,31
Τράπεζες - Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	21	78.304,95	155.693,88	78.304,95	155.693,88
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	25	15.364,81	38.496,74	14.364,81	32.118,85
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	26	16.304,92	22.107,96	12.235,93	18.106,39
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		**479.164,64**	**582.604,89**	**474.095,65**	**572.225,43**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**500.558,75**	**634.387,09**	**496.622,26**	**624.664,48**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων & Υποχρεώσεων		**1.025.174,98**	**1.134.324,37**	**1.031.874,31**	**1.126.009,91**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 20 έως 81 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος Χρήσεως

Ποσά εκφρασμένα σε €	Σημείωση	ΟΜΙΛΟΣ 1.1 - 31.12.2018	ΟΜΙΛΟΣ 1.1 - 31.12.2017	ΕΤΑΙΡΕΙΑ 1.1 - 31.12.2018	ΕΤΑΙΡΕΙΑ 1.1 - 31.12.2017
Κύκλος Εργασιών (Πωλήσεις)	**32**	**789.730,81**	**958.912,06**	**789.730,81**	**958.562,06**
Κόστος Πωλήσεων	**27**	(432.479,65)	(473.313,58)	(432.479,65)	(493.900,71)
Μικτά Αποτελέσματα (Κέρδη) Εκμεταλλεύσεως		**357.251,16**	**485.598,48**	**357.251,16**	**464.661,35**
Λοιπά Έσοδα Εκμεταλλεύσεως	**29**	10.763,05	837,00	10.815,55	837,00
Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	**27**	(56.021,23)	(69.352,02)	(49.635,41)	(67.768,15)
Έξοδα Λειτουργίας Ερευνών - Αναπτύξεως	**27**	(116.876,69)	(222.890,75)	(116.876,69)	(222.890,75)
Έξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως	**27**	(148.786,70)	(170.112,83)	(148.786,70)	(168.722,94)
Λοιπά Έξοδα Εκμεταλλεύσεως	**29**	(30.336,89)	(35.009,50)	(30.336,89)	(35.009,50)
Λειτουργικά Κέρδη		**15.992,70**	**(10.929,62)**	**22.431,02**	**(28.892,99)**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	**28**	175,23	4,79	175,23	8.783,63
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	**28**	(10.106,10)	(12.107,39)	(7.841,10)	(9.798,32)
Καθαρά Κέρδη προ Φόρων		**6.061,83**	**(23.032,22)**	**14.765,15**	**(29.907,68)**
Φόρος Εισοδήματος	**8**	4.287,92	(20.515,57)	4.812,27	(14.794,53)
Καθαρά Κέρδη μετά Φόρων (Α)		**10.349,75**	**(43.547,79)**	**19.577,42**	**(44.702,21)**
Κατανέμονται σε:					
- Ιδιοκτήτες Μητρικής		13.118,06	(47.010,36)	19.577,42	(44.702,21)
- Δικαιώματα Μειοψηφίας		(2.768,31)	3.462,57	-	-
		10.349,75	**(43.547,79)**	**19.577,42**	**(44.702,21)**
Λοιπά Συνολικά Έσοδα μετά από Φόρους (Β)		**-**	**(33.772,81)**	**-**	**(33.772,81)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα μετά από Φόρους (Α) + (Β)		**10.349,75**	**(77.320,60)**	**19.577,42**	**(78.475,02)**
Κατανέμονται σε:					
- Ιδιοκτήτες Μητρικής		13.118,06	(80.783,17)	19.577,42	(78.475,02)
- Δικαιώματα Μειοψηφίας		(2.768,31)	3.462,57	-	-
		10.349,75	**(77.320,60)**	**19.577,42**	**(78.475,02)**
Μέσος Σταθμικός Αριθμός Μετοχών					
Κοινές Ονομαστικές Μετοχές		**64.000**	**64.000**	**64.000**	**64.000**
Βασικά Κέρδη ανά Μετοχή σε €	**30**	**0,1617**	**(1,2081)**	**0,3059**	**(1,2262)**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 20 έως 81 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Ποσά εκφρασμένα σε €	Μετοχικό Κεφάλαιο	Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	Τακτικό Αποθεματικό	Λοιπά Αποθεματικά	Αποθεματικό Αναλογιστικών Ζημιών	Υπόλοιπο Κερδών εις Νέο	Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Δικαιώματα Μειοψηφίας	Σύνολο
ΟΜΙΛΟΣ									
Υπόλοιπο 01 Ιανουαρίου 2018	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(796.047,24)**	**1.046.715,11**	**900,00**	**499.937,28**
Αναδρομική Εφαρμογή IFRS 9						(6.937,39)			**(6.937,39)**
Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(802.984,63)**	**1.046.715,11**	**900,00**	**492.999,89**
Καθαρά Αποτελέσματα Περιόδου 01.01 - 31.12.2018 Μετά Φόρων						10.349,75			**10.349,75**
Αποθεματικό Αναλογιστικών Αποτελεσμάτων					21.266,59				**21.266,59**
Δικαιώματα Μειοψηφίας - Αποτελέσματα						2.768,31		(2.768,31)	**-**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**(12.506,22)**	**(789.866,57)**	**1.046.715,11**	**(1.868,31)**	**524.616,23**
Υπόλοιπο 01 Ιανουαρίου 2017	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**-**	**(749.036,88)**	**1.046.715,11**	**-**	**579.820,45**
Καθαρά Αποτελέσματα Περιόδου 01.01 - 31.12.2017 Μετά Φόρων						(43.547,79)			**(43.547,79)**
Μεταφορά σε Λοιπά Αποθεματικά					(47.567,34)				**(47.567,34)**
Φόρος Αποθεματικού Αναλογιστικών Ζημιών					13.794,53				**13.794,53**
Δικαιώματα Μειοψηφίας - Αποτελέσματα						(3.462,57)		3.462,57	**-**
Δικαιώματα Μειοψηφίας - Συμμετοχή σε Κεφάλαιο Θυγατρικής								900,00	**900,00**
Μερίσματα Πληρωθέντα								(3.462,57)	**(3.462,57)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(796.047,24)**	**1.046.715,11**	**900,00**	**499.937,28**

Ποσά εκφρασμένα σε €	Μετοχικό Κεφάλαιο	Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	Τακτικό Αποθεματικό	Λοιπά Αποθεματικά	Αποθεματικό Αναλογιστικών Ζημιών	Υπόλοιπο Κερδών εις Νέο	Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Σύνολο
ΕΤΑΙΡΕΙΑ								
Υπόλοιπο 01 Ιανουαρίου 2018	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(793.739,09)**	**1.046.715,11**	**501.345,43**
Αναδρομική Εφαρμογή IFRS 9						(6.937,39)		**(6.937,39)**
Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(800.676,48)**	**1.046.715,11**	**494.408,04**
Καθαρά Αποτελέσματα Περιόδου 01.01 - 31.12.2018 Μετά Φόρων						19.577,42		**19.577,42**
Μεταφορά σε Λοιπά Αποθεματικά					21.266,59			**21.266,59**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**(12.506,22)**	**(781.099,06)**	**1.046.715,11**	**535.252,05**
Υπόλοιπο 01 Ιανουαρίου 2017	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**-**	**(749.036,88)**	**1.046.715,11**	**579.820,45**
Καθαρά Αποτελέσματα Περιόδου 01.01 - 31.12.2017 Μετά Φόρων						(44.702,21)		**(44.702,21)**
Μεταφορά σε Λοιπά Αποθεματικά					(47.567,34)			**(47.567,34)**
Φόρος Αποθεματικού Αναλογιστικών Ζημιών					13.794,53			**13.794,53**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	**249.600,00**	**3.032,07**	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(793.739,09)**	**1.046.715,11**	**501.345,43**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 20 έως 81 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Έμμεση Μέθοδος	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά εκφρασμένα σε €	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Λειτουργικές Δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων	**6.061,83**	**(23.032,22)**	**14.765,15**	**(29.907,68)**
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	34.043,26	17.952,90	26.080,39	9.990,02
Προβλέψεις	(5.967,67)	4.871,71	(5.967,67)	4.871,71
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	(57,01)	568,11	(57,01)	568,11
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	7.841,10	9.270,00	7.841,10	9.225,93
Πλέον/ μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	27.112,46	5.134,87	27.112,46	5.134,87
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	207.456,34	128.432,55	201.024,06	24.561,42
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	(26.051,32)	(152.750,70)	(20.740,85)	(44.184,86)
(Μείον):				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	(7.655,98)	(4.530,97)	(7.655,98)	(4.486,90)
Καταβεβλημένοι φόροι	(2.000,00)	(7.377,89)	(1.000,00)	(1.000,00)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	**240.783,01**	**(21.461,64)**	**241.401,65**	**(25.227,38)**
Επενδυτικές Δραστηριότητες				
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	-	(24.750,00)	-	(24.750,00)
Αγορά ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων	(214.836,54)	(131.177,87)	(214.836,54)	(131.177,87)
Τόκοι εισπραχθέντες	175,23	4,28	175,23	4,28
Λοιπά στοιχεία επενδυτικών ροών	9.150,65	40.065,29	9.150,65	40.065,29
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	**(205.510,66)**	**(115.858,30)**	**(205.510,66)**	**(115.858,30)**
Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες				
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	88.081,63	107.625,00	88.081,63	107.625,00
Εξοφλήσεις δανείων	(165.655,68)	(20.000,00)	(165.655,68)	(20.000,00)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)			-	-
Μερίσματα πληρωθέντα	-	(3.462,57)	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	**(77.574,05)**	**84.162,43**	**(77.574,05)**	**87.625,00**
Καθαρή Αύξηση / (Μείωση) στα Ταμειακά Διαθέσιμα & Ισοδύναμα (α)+(β)+(γ)	**(42.301,70)**	**(53.157,51)**	**(41.683,06)**	**(53.460,68)**
Ταμειακά Διαθέσιμα & Ισοδύναμα Έναρξης Περιόδου	134.735,02	187.892,53	134.113,08	187.573,76
Ταμειακά Διαθέσιμα & Ισοδύναμα Λήξης Περιόδου	**92.433,32**	**134.735,02**	**92.430,02**	**134.113,08**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 20 έως 81 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων.

Β. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές Πληροφορίες για τον Όμιλο

Η εταιρεία "*SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ*" με τον διακριτικό τίτλο "*SUPERVISOR A.E.*", ιδρύθηκε με τη σημερινή της μορφή το έτος 1988.

Η έδρα της εταιρείας βρίσκεται στην Ελλάδα, στο Γαλάτσι, οδός Καραϊσκάκη & Ζαλόγγου 1-5, 111 46 Αθήνα. Η ηλεκτρονική διεύθυνση της εταιρείας είναι www.supervisor.gr.

Η εταιρεία αρχικά ήταν εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών με Αριθμό Μητρώου 28864/001/Β/93/0086. Εν συνεχεία το αρχείο της μεταφέρθηκε στην Υπηρεσία Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) της Διεύθυνσης Μητρώων και Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών και έλαβε Αρ. Γ.Ε.ΜΗ. 1213301000.

Η "*SUPERVISOR A.E.*" δραστηριοποιείται στον κλάδο πληροφορικής και συγκεκριμένα είναι ο πιο ολοκληρωμένος Software Integrator στον χώρο των ιδιωτικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας το οποίο εκλέχθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της εταιρείας, συγκροτήθηκε σε Σώμα βάσει της από 30.06.2014 απόφασης του Δ.Σ. και η θητεία του οποίου λήγει στις 30.06.2019, συγκροτείται από:

1. ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ, Πρόεδρος & Δ/νων Σύμβουλος Δ.Σ.
2. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
3. ΚΟΥΤΚΟΥΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΑΝΤΩΝΙΟΥ, Μέλος Δ.Σ.
4. ΚΟΝΤΟΝΗ ΜΑΡΙΑ του ΑΒΕΛ, Μέλος Δ.Σ.
5. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Μέλος Δ.Σ.

Η Εταιρεία SUPERVISOR A.E., συμμετέχει με ποσοστό 70% στην εταιρεία ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε., βάσει του από 26/01/2017 τροποποιημένου καταστατικού της τελαυταίας, το οποίο καταχωρίσθηκε στο Γ.Ε.ΜΗ. με Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης 906747, σύμφωνα με την υπ' αριθμόν Πρωτ. 766817/03-02-2017 Ανακοίνωση του Γ.Ε.ΜΗ. Η εταιρεία ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε. δραστηριοποιείται στην παραγωγή λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και συναφών συσκευών, υπηρεσίες ανάπτυξης λογισμικού πολυμέσων και κατασκευή ιστοσελίδων, υπηρεσίες υποστήριξης λογισμικού, ηλεκτρονικών υπολογιστών και δικτύων, η εμπορία λογισμικού, καθώς και κάθε άλλη συναφής δραστηριότητα.

Η ενοποίηση έγινε για πρώτη φορά στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2017 με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης, δεδομένου ότι η SUPERVISOR A.E. καθορίζει τη χρηματοοικονομική και επιχειρηματική πολιτική της ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε., η οποία κατατάσσεται στις θυγατρικές επιχειρήσεις.

Οι θυγατρικές εταιρείες που ανήκουν στον Όμιλο SUPERVISOR είναι:

Επωνυμία	Διεύθυνση Έδρας	Σκοπός	Μετοχικό / Εταιρικό Κεφάλαιο	Ημερομηνία Ίδρυσης / Ενοποίησης	Ποσοστό Συμμετοχής (%)	Μέθοδος Ενοποίησης
ΡΟΥΣΟΠΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	Σαχτούρη 72 - 185 37 - Πειραιάς - Ν. Αττικής	Ανάπτυξη & Εμπορία Λογισμικού	3.000,00	30.01.2017 (ενοποίηση)	70,000%	Ολική Ενοποίηση

Ο Όμιλος SUPERVISOR ανήκει στον Όμιλο EPSILON NET από το 2014 η μητρική του οποίου EPSILON NET Α.Ε. συμμετέχει με ποσοστό 35,156%, βάσει της από 27/08/2014 απόφασης της Έκτακτης Γ.Σ. των Μετόχων της SUPERVISOR Α.Ε. για αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου, την οποία καλύπτει ολοσχερώς η EPSILON NET Α.Ε.

Η ενοποίηση έγινε για πρώτη φορά στις οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2014 με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, και ακολουθήθηκε έως και τη διαχειριστική περίοδο 2016, δεδομένου ότι δεν υφίστατο η δυνατότητα καθορισμού της χρηματοοικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής της SUPERVISOR Α.Ε., η οποία κατατασσόταν στις συγγενείς επιχειρήσεις έως και την 31η Δεκεμβρίου 2016.

Εν συνεχεία, από την 1η Ιανουαρίου 2017 η χρηματοοικονομική και επιχειρηματική πολιτική της SUPERVISOR Α.Ε. καθορίζεται από την EPSILON NET Α.Ε. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία κατατάσσεται στις θυγατρικές εταιρείες και η ενοποίηση γίνεται για πρώτη φορά στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις της 30/06/2017 με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

2. Βάση Προετοιμασίας Οικονομικών Καταστάσεων

2.1. Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων χρησιμοποιήθηκαν όλα τα αναθεωρημένα ή νεοεκδοθέντα Πρότυπα, που έχουν εφαρμογή στον Όμιλο και στην Εταιρεία και ισχύουν για τη χρήση που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2018.

2.2. Λογιστικές Εκτιμήσεις και Κρίσεις της Διοικήσεως

Οι εκτιμήσεις και κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

Η διοίκηση προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των υφιστάμενων μεγεθών. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στους επόμενους 12 μήνες έχουν ως εξής:

Α) Απαιτείται κρίση από τη διοίκηση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Εάν ο τελικός φόρος είναι διαφορετικός από τον αρχικώς αναγνωρισθέντα, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου.

Β) Οι εταιρείες του Ομίλου αναγνωρίζουν πρόβλεψη για επίδικες υποθέσεις βάσει στοιχείων από τη Νομική Υπηρεσία του Ομίλου.

Γ) Οι εταιρείες του Ομίλου αναγνωρίζουν προβλέψεις για συμβατικές υποχρεώσεις προς πελάτες τους, οι οποίες υπολογίζονται βάσει ιστορικών δεδομένων και στατιστικών από την επίλυση αντίστοιχων περιπτώσεων του παρελθόντος

Δ) Οι εταιρείες του Ομίλου αναγνωρίζουν προβλέψεις για την απομείωση των συμμετοχών λαμβάνοντας υπόψη τα μελλοντικά οφέλη που θα εισρεύσουν από αυτές.

Ε) Απαιτείται κρίση, σε ετήσια βάση, από τις εταιρείες του Ομίλου για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής κυρίως των άυλων περιουσιακών στοιχείων που αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις.

2.3. Πλαίσιο Κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της εταιρείας αφορούν τη χρήση από την 1η Ιανουαρίου 2018 έως την 31η Δεκεμβρίου 2018. Οι εν λόγω Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Όλα τα ΔΠΧΑ, που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και ισχύουν κατά τη σύνταξη αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, έχουν υιοθετηθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μέσω της διαδικασίας επικύρωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους.

2.4. Νέα Πρότυπα, Τροποποιήσεις & Διερμηνείες σε Υφιστάμενα Πρότυπα με Μεταγενέστερη Ημερομηνία Εφαρμογής

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί και είναι υποχρεωτικής εφαρμογής για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1η Ιανουαρίου 2018 ή μεταγενέστερα.

Στην χρήση 2018 ο Όμιλος και η εταιρεία υιοθέτησαν τα πρότυπα ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9. Όπου δεν αναφέρεται διαφορετικά οι άλλες τροποποιήσεις και ερμηνείες που ισχύουν για πρώτη φορά στη χρήση 2018, δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της εταιρείας. Ο Όμιλος και η εταιρεία δεν υιοθέτησε πρόωρα πρότυπα, ερμηνείες ή τροποποιήσεις που έχουν εκδοθεί από Σ.Δ.Λ.Π. και υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά δεν έχουν υποχρεωτική εφαρμογή στη χρήση 2018.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση 2018

ΔΠΧΑ 9 "Χρηματοοικονομικά μέσα"

Στις 24 Ιουλίου 2014 το Συμβούλιο εξέδωσε την τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9, το οποίο περιλαμβάνει καθοδήγηση σχετικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση, την απομείωση και τη λογιστική αντιστάθμισης των χρηματοοικονομικών μέσων. Το πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 και όλες τις προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9. Το ΔΠΧΑ 9 εφαρμόζεται υποχρεωτικά σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 22 Νοεμβρίου 2016. Η επίδραση από την υιοθέτηση του προτύπου στην παρούσα χρήση παρουσιάζεται στο κεφάλαιο των αλλαγών λογιστικής πολιτικής.

ΔΠΧΑ 15 "Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες" και Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 "Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες"

Στις 28 Μαΐου 2014 το ΣΔΛΠ εξέδωσε το ΔΠΧΑ 15 "Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες" αποτελεί το νέο πρότυπο που αφορά στην αναγνώριση του εσόδου και συμπεριλαμβανομένων και των τροποποιήσεων επί του προτύπου που εκδόθηκαν στις 11 Σεπτεμβρίου του 2015 είναι υποχρεωτικής εφαρμογής σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018. Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά τα ΔΛΠ 18, ΔΛΠ 11 και τις διερμηνείες ΕΔΔΠΧΑ 13, ΕΔΔΠΧΑ 15, ΕΔΔΠΧΑ 18 και ΜΕΔ 31. Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15 με σκοπό να παρασχεθούν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών.
Η επίδραση από την υιοθέτηση του προτύπου στην παρούσα χρήση παρουσιάζεται στο κεφάλαιο των αλλαγών λογιστικής πολιτικής.

ΔΠΧΑ 4 "Ασφαλιστήρια Συμβόλαια" (Τροποποίηση) "Εφαρμογή του νέου ΔΠΧΑ 9 με το ΔΠΧΑ 4".

Το Συμβούλιο εξέδωσε στις 12 Σεπτεμβρίου 2016 τροποποιήσεις στο πρότυπο ΔΠΧΑ 4 ώστε να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου προτύπου χρηματοοικονομικών μέσων (ΔΠΧΑ 9), πριν από την εφαρμογή του νέου τροποποιημένου από το συμβούλιο ΔΠΧΑ 4. Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις: επικάλυψη και αναβολή. Το τροποποιημένο πρότυπο θα:

• δίνει την δυνατότητα στις εταιρίες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, και όχι στο κέρδος ή τη ζημία, την αστάθεια (ή τις τυχόν αποκλίσεις) που μπορεί να προκύψει (ουν) όταν το ΔΠΧΑ 9 εφαρμόζεται πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

• παρέχει στις επιχειρήσεις των οποίων οι δραστηριότητες κατά κύριο λόγο συνδέονται με τις ασφάλειες, μια προαιρετική προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 μέχρι το 2021. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση την 3η Νοεμβρίου 2017.

ΕΔΔΠΧΑ 22 "Διερμηνεία Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και Προκαταβολές"

Η Διερμηνεία 22 εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Δεκεμβρίου 2016 και διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό για τις συναλλαγές που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή την πληρωμή προκαταβολών σε ξένο νόμισμα. Συγκεκριμένα, εφαρμόζεται για τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όταν η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει ένα μη νομισματικό περιουσιακό στοιχείο ή μια μη νομισματική υποχρέωση που προκύπτει από την πληρωμή ή την είσπραξη προκαταβολών πριν η οικονομική οντότητα αναγνωρίσει το σχετικό περιουσιακό στοιχείο, έξοδο ή έσοδο. Σύμφωνα με τη διερμηνεία, η ημερομηνία της συναλλαγής, για τον σκοπό του καθορισμού της συναλλαγματικής ισοτιμίας, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης των μη νομισματικών προπληρωμών του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης από λήψη προκαταβολής. Εάν υπάρχουν πολλαπλές πληρωμές ή εισπράξεις προκαταβολικά, η ημερομηνία της συναλλαγής καθορίζεται για κάθε πληρωμή ή είσπραξη.

Η διερμηνεία εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση την 28η Μαρτίου 2018.

ΔΛΠ 40 "Επενδυτικά ακίνητα» Μεταφορές Επενδυτικών ακινήτων"

Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40 που εξέδωσε το Συμβούλιο στις 8 Δεκεμβρίου 2016 διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα δύναται να μεταφέρει ένα ακίνητο προς ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα, όταν, και μόνο όταν, υπάρχουν ενδείξεις αλλαγής της χρήσης. Μια αλλαγή της χρήσης προκύπτει, εάν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα. Μια αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου από μόνη της δεν αποτελεί ένδειξη μιας αλλαγής στη χρήση.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση την 14η Μαρτίου 2018.

ΔΠΧΑ 2 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (Τροποποίηση) "Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών"

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με τη βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και το λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους

που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά ή σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ' ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση την 26η Φεβρουαρίου 2018.

Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, Κύκλος 2014-2016

Οι κατωτέρω τροποποιήσεις του Κύκλου 2014-2016, εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 8 Δεκεμβρίου 2016, έχουν εφαρμογή σε περιόδους που ξεκινούν την ή μετά από την 1 Ιανουαρίου 2018 υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση την 7η Φεβρουαρίου 2018.

Δ.Π.Χ.Α. 1 Πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς

Η τροποποίηση διαγράφει τις "Βραχυπρόθεσμες εξαιρέσεις από τα Δ.Π.Χ.Α." που προβλέπονταν από το Προσάρτημα Ε του Δ.Π.Χ.Α. 1 με το αιτιολογικό ότι έχουν υπηρετήσει πλέον τον σκοπό τους και δεν είναι πλέον απαραίτητες.

Δ.Π.Χ.Α. 12 Γνωστοποιήσεις συμμετοχών σε άλλες οντότητες: Διευκρίνιση του σκοπού του προτύπου.

Η τροποποίηση διευκρίνισε το πεδίο εφαρμογής του προτύπου προσδιορίζοντας ότι ορισμένες από τις γνωστοποιήσεις , ισχύουν για τις συμμετοχές της οντότητας που έχουν ταξινομηθεί ως διακρατούμενες προς πώληση, εκτός της υποχρέωσης για παροχή συνοπτικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017. Ως κατεχόμενα για πώληση, ως κατεχόμενα για διανομή ή ως διακοπείσες δραστηριότητες σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5 "Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες".

ΔΛΠ 28 "Επιμέτρηση Συγγενών Επιχειρήσεων ή Κοινοπραξιών στην εύλογη αξία"

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η επιλογή που δίνεται οι επενδύσεις σε συγγενής ή σε κοινοπραξίες που κατέχονται από μια οντότητα που είναι ένας οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων, ή άλλης οντότητας που πληροί τις προϋποθέσεις να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων είναι διαθέσιμη για κάθε μια επένδυση σε συγγενή ή κοινοπραξία ξεχωριστά κατά την αρχική αναγνώριση.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους που δεν έχουν εφαρμοστεί νωρίτερα από την Εταιρεία και τον Όμιλο

ΔΠΧΑ 16 "Μισθώσεις"

Στις 13 Ιανουαρίου 2016 το ΣΔΛΠ εξέδωσε το ΔΠΧΑ 16 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Το νέο πρότυπο εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση την 31η Οκτωβρίου 2017.

Η εφαρμογή του αναμένεται να οδηγήσει στην αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στην Εταιρία και τον Όμιλο, λόγω των υφισταμένων συμβάσεων οι οποίες αφορούν σε λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων και επιβατικών αυτοκινήτων.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία θα υιοθετήσουν το πρότυπο από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής του από την 1η Ιανουαρίου 2019 και θα εφαρμόσουν το πρότυπο με βάση την απλοποιημένη μέθοδο μετάβασης (simplified method) χωρίς να επαναδιατυπώσουν τα συγκριτικά ποσά.

Επίσης, θα χρησιμοποιηθούν οι εξαιρέσεις που προβλέπονται από το πρότυπο για τις συμβάσεις μίσθωσης οι οποίες λήγουν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής και των συμβάσεων μίσθωσης για τις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι χαμηλής αξίας.

Μετά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος α) θα επιμετρά τα δικαιώματα χρήσης παγίων και θα τα αποσβένει με σταθερό ρυθμό καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης και β) θα επιμετρά την αντίστοιχη υποχρέωση, αυξάνοντας και μειώνοντας το ανοιχτό υπόλοιπο με τρόπο που να αντικατοπτρίζει τον τόκο και τις πληρωμές μισθωμάτων αντίστοιχα.

Με βάσει τα στοιχεία της 31/12/2018 και σε συνέχεια της διενεργηθείσας αξιολόγησης, η Διοίκηση δεν είναι σε θέση κατά την 1η Ιανουαρίου 2019, να αναγνωρίσει επιπλέον υποχρεώσεις από μισθώσεις καθώς και αντίστοιχα δικαιώματα χρήσης παγίων, τόσο για τον Όμιλο, όσο και για την Εταιρεία, διότι όλες οι μισθώσεις λήγουν σε λιγότερο από 12 μήνες εντός 2019. Ωστόσο οποιαδήποτε μεταβολή του ενεργητικού αλλά και τυχόν ταυτόχρονη μεταβολή των υποχρεώσεων, που μπορεί να προκύψουν από τις νέες μισθώσεις που θα συναφθούν εντός 2019, δεν αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά την καθαρή θέση της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ομοίως, η εκτιμώμενη επίδραση στο EBITDA δεν αναμένεται να είναι σημαντική, τόσο για τον Όμιλο, όσο και για την Εταιρεία.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) "Χρηματοοικονομικά Μέσα – Χαρακτηριστικά προπληρωμής με αρνητική αποζημίωση"

Το Συμβούλιο εξέδωσε στις 12 Οκτωβρίου 2017 τροποποιήσεις στο πρότυπο ΔΠΧΑ 9 ώστε να δοθεί η δυνατότητα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με χαρακτηριστικά προπληρωμής τα οποία επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα αντισυμβαλλόμενο μέρος σε μια σύμβαση είτε να εξοφλήσει είτε να εισπράξει αποζημίωση για τον πρόωρο τερματισμό της σύμβασης, να μπορούν να αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση την 22 Μαρτίου 2018. Η τροποποίηση δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου.

ΕΔΔΠΧΑ 23 "Διερμηνεία Αβεβαιότητα σχετικά με το χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος"

Η Διερμηνεία 23 έχει εφαρμογή στον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους (φορολογική ζημία), τις φορολογικές βάσεις, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ελαφρύνσεις και τους φορολογικούς συντελεστές, όταν υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την ορθότητα των φορολογικών χειρισμών σύμφωνα με το ΔΛΠ 12. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται:

• εάν οι φορολογικοί χειρισμοί πρέπει να εξετάζονται συλλογικά ή εξατομικευμένα και υπό την παραδοχή ότι οι έλεγχοι θα διενεργηθούν από τις φορολογικές Αρχές έχοντας πλήρη γνώση των σχετικών πληροφοριών

• η πιθανότητα να γίνει αποδεκτός ο προσδιορισμός του φορολογητέου κέρδους (φορολογικής ζημίας), των φορολογικών βάσεων, των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, των αχρησιμοποίητων πιστώσεων φόρου και των φορολογικών συντελεστών από τις φορολογικές Αρχές, και

• η επαναξιολόγηση των κρίσεων και εκτιμήσεων εάν αλλάξουν τα γεγονότα και οι περιστάσεις

Η διερμηνεία εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019.

Η τροποποίηση δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου.

Πρότυπα και Τροποποιήσεις Προτύπων που δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.:

ΔΠΧΑ 17 "Ασφαλιστήρια Συμβόλαια"

Στις 18 Μαΐου 2017 το ΣΔΛΠ εξέδωσε το ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο πρότυπο ΔΠΧΑ 4.

Το ΔΠΧΑ 17 θεσπίζει τις αρχές για την καταχώριση, αποτίμηση, παρουσίαση και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με στόχο την παροχή μιας περισσότερο ομοιόμορφης προσέγγισης αποτίμησης και παρουσίασης για όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Το ΔΠΧΑ 17 απαιτεί η αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων να μην διενεργείται στο ιστορικό κόστος αλλά στην τρέχουσα αξία με τρόπο συνεπή και με τη χρήση:
αμερόληπτων αναμενόμενων σταθμισμένων εκτιμήσεων μελλοντικών ταμειακών ροών με βάση επικαιροποιημένες παραδοχές,
προεξοφλητικών επιτοκίων που αντικατοπτρίζουν τα χαρακτηριστικά ταμειακών ροών των συμβάσεων και
εκτιμήσεων σχετικά με τους χρηματοοικονομικούς και μη κινδύνους που προκύπτουν από την έκδοση των ασφαλιστήριων συμβολαίων.

Το νέο πρότυπο εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021.

Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, Κύκλος 2015-2017

Οι κατωτέρω τροποποιήσεις του Κύκλου 2015-2017, εκδόθηκαν από το Συμβούλιο τον Δεκεμβρίου του 2017, έχουν εφαρμογή σε περιόδους που ξεκινούν την ή μετά από την 1 Ιανουαρίου 2019 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι κατωτέρω τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

ΔΠΧΠ 3 Συνενώσεις Επιχειρήσεων και ΔΠΧΑ 11 Κοινές Συμφωνίες

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελούσε κοινή επιχείρησή της, θα πρέπει να προχωρήσει σε αποτίμηση των συμφερόντων που είχε προηγουμένως στην επιχείρηση αυτή.
Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι μια οντότητα που συμμετέχει, αλλά δεν έχει από κοινού τον έλεγχο μιας κοινής επιχείρησης μπορεί να αποκτήσει από κοινού έλεγχο στην κοινή επιχείρηση, της οποίας η δραστηριότητά αποτελεί επιχείρηση όπως ορίζεται στο ΔΠΧΑ 3. Σε τέτοιες περιπτώσεις, τα συμφέροντα στην κοινή επιχείρηση που κατείχε προηγουμένως δεν αποτιμώνται εκ νέου.

ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος

Το Συμβούλιο τροποποιώντας το ΔΛΠ 12 διευκρίνισε ότι μια οικονομική οντότητα πρέπει να καταχωρίζει όλες τις φορολογικές επιπτώσεις που προκύπτουν από τη διανομή μερισμάτων στα αποτελέσματα, στα άλλα συνολικά εισοδήματα ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το πού η οντότητα καταχώρισε την αρχική συναλλαγή από την οποία προέκυψαν τα διανεμόμενα κέρδη και εν συνεχεία το μέρισμα.

ΔΛΠ 23 Κόστος δανεισμού

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι εάν ο δανεισμός που λήφθηκε ειδικά για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου παραμείνει σε εκκρεμότητα και το σχετικό περιουσιακό στοιχείο έχει καταστεί έτοιμο για την προοριζόμενη χρήση ή πώληση του, τότε το υπόλοιπο του δανεισμού αυτού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στα κεφάλαια του γενικού δανεισμού κατά τον υπολογισμό του επιτοκίου κεφαλαιοποίησης.

ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) "Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες"

Το Συμβούλιο, τον Οκτώβριο του 2017, εξέδωσε τροποποιήσεις στο πρότυπο ΔΛΠ 28 "Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες". Με αυτή την τροποποίηση, το Συμβούλιο διευκρίνισε ότι η εξαίρεση στο ΔΠΧΑ 9 ισχύει μόνο για συμμετοχές που παρακολουθούνται λογιστικά με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι οντότητες θα πρέπει να εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 9 στα άλλα συμφέροντα σε συγγενείς και κοινοπραξίες, συμπεριλαμβανομένων των μακροπρόθεσμων συμφερόντων στα οποία δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης και τα οποία, στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε αυτές τις συγγενείς και κοινοπραξίες.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Η τροποποίηση δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου.

ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) "Παροχές σε εργαζομένους" – Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του Προγράμματος Παροχών.

Το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων την 7η Φεβρουαρίου 2018 εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 19 με την οποία διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προσδιορίζεται το κόστος υπηρεσίας όταν προκύπτουν αλλαγές στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 σε περίπτωση τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού, απαιτείται επανυπολογισμός της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης των καθορισμένων παροχών. Η τροποποίηση του ΔΛΠ 19 προβλέπει ότι θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν οι αναθεωρημένες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν και κατά τον επανυπολογισμό της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης προκειμένου να προσδιοριστεί το κόστος υπηρεσίας και ο καθαρός τόκος για την υπόλοιπη περίοδο μετά την αλλαγή στο πρόγραμμα.

Επίσης, με την τροποποίηση του ΔΛΠ 19 αποσαφηνίζεται η επίδραση μίας τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού στις απαιτήσεις αναφορικά με τον περιορισμό στην αναγνώριση της καθαρής απαίτησης (ανώτατο όριο περιουσιακού στοιχείου).

Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Η τροποποίηση δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου.

Τροποποιήσεις των παραπομπών στο εννοιολογικό πλαίσιο των ΔΠΧΑ (που εκδόθηκαν στις 29 Μαρτίου 2018)

Την 29η Μαρτίου 2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο το οποίο επανακαθορίζει:

-το σκοπό της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης,

-τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων,

-τους ορισμούς του περιουσιακού στοιχείου, της υποχρέωσης, της καθαρής θέσης, καθώς και των εσόδων και των εξόδων,

-τα κριτήρια αναγνώρισης και τις οδηγίες σχετικά με τον χρόνο της διαγραφής περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στις οικονομικές καταστάσεις,

-τις βάσεις αποτίμησης και οδηγίες σχετικά με τον τρόπο που πρέπει να χρησιμοποιούνται και,

-έννοιες και καθοδήγηση σχετικά με την παρουσίαση και τις γνωστοποιήσεις

Ο σκοπός της αναθεώρησης του εννοιολογικού πλαισίου είναι η υποβοήθηση όσον προετοιμάζουν οικονομικές καταστάσεις να αναπτύσσουν συνεπείς λογιστικές πολιτικές για συναλλαγές και άλλα γεγονότα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των υπαρχόντων προτύπων ή όταν ένα πρότυπο δίνει δυνατότητα επιλογής μεταξύ λογιστικών πολιτικών. Επιπλέον, σκοπός της αναθεώρησης είναι να βοηθήσει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα.

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, «Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου», το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται από τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (τροποποιήσεις) "Ορισμός του σημαντικού"

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του σημαντικού και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εφαρμοσθεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση που μέχρι στιγμής έχει αναφερθεί σε άλλα ΔΠΧΑ. Ο ορισμός του σημαντικού, που αποτελεί μία σημαντική λογιστική έννοια στα ΔΠΧΑ, βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν κατά πόσο οι πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνονται στις οικονομικές τους καταστάσεις. Ο επικαιροποιημένος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 "Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων" και το ΔΛΠ 8 "Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη". Η τροποποίηση διασφαλίζει ότι ο ορισμός του σημαντικού είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ. Η τροποποίηση ισχύει από την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποίηση) "Συνενώσεις επιχειρήσεων"

Η τροποποίηση αφορά τη βελτίωση του ορισμού της επιχείρησης με σκοπό να βοηθήσει τις εταιρείες να καθορίσουν κατά πόσον μια εξαγορά που πραγματοποιούν αφορά επιχείρηση ή ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Ο τροποποιημένος ορισμός της επιχείρησης επικεντρώνεται στο παραγόμενο προϊόν μιας επιχείρησης, που είναι η παροχή αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες, ενώ ο προηγούμενος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους απευθείας στους επενδυτές ή άλλους ιδιοκτήτες, μέλη ή συμμετέχοντες.

Οι εταιρείες υποχρεούνται να εφαρμόζουν τον τροποποιημένο ορισμό της επιχείρησης σε εξαγορές που θα πραγματοποιηθούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

3. Κύριες Λογιστικές Αρχές

Οι κύριες λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν κατά την προετοιμασία των Οικονομικών Καταστάσεων είναι οι ακόλουθες:

3.1. Συναλλαγματικές Μετατροπές

3.1.1. Λειτουργικό Νόμισμα και Νόμισμα Παρουσίασης

Τα στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου επιμετρώνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο λειτουργεί. Δεδομένου, λοιπόν, ότι στην Ελλάδα, όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος, το λειτουργικό νόμισμα είναι το Ευρώ (€), αυτό ορίζεται ως το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων αυτού.

3.1.2. Συναλλαγές και Υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε άλλα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα, χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, που ισχύουν κατά την ημερομηνία της κάθε συναλλαγής. Κέρδη και ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης, καθώς και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων, που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα, με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, που ισχύουν κατά την ημερομηνία ισολογισμού, αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Εξαιρούνται οι συναλλαγές που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών, οι οποίες απεικονίζονται στην καθαρή θέση, καθώς και οι συναλλαγματικές διαφορές που αναλογικά αφορούν την τροποποιημένη βασική μέθοδο του ΔΛΠ 23, που εφαρμόζει ο Όμιλος και η Εταιρεία και εμφανίζονται στο κόστος των επιλέξιμων στοιχείων του ενεργητικού (βλ. § 3.14.2).

Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία, που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

3.2. Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

3.2.1. Βάση Αποτίμησης Ενσώματων Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις με βάση το ιστορικό κόστος, δηλαδή στο ποσό των ταμειακών διαθεσίμων ή των ταμειακών ισοδύναμων που καταβλήθηκαν ή στην εύλογη αξία του ανταλλάγματος που δόθηκε για να αποκτηθούν. Το ανωτέρω κόστος παρουσιάζεται μειωμένο κατά τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωση της αξίας των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος εφαρμόζει τον λογιστικό χειρισμό της μείωσης του κόστους κτήσης συγκεκριμένων ενσώματων παγίων, για τα οποία πρόκειται να επιχορηγηθεί από το κράτος, βάσει των διατάξεων του ΔΛΠ 20 "Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης".

Οι δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται. Σημαντικές βελτιώσεις ενσωματώνονται στο κόστος των αντίστοιχων παγίων, εφόσον προσαυξάνουν την ωφέλιμη ζωή, αυξάνουν την ικανότητα παραγωγής ή βελτιώνουν την αποδοτικότητα των αντίστοιχων παγίων.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσώματων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) αναγνωρίζεται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης κατά την οποία διαπιστώνεται η απομείωση.

Τα στοιχεία των ενσώματων παγίων και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις τους, διαγράφονται κατά την πώληση ή την απόσυρσή τους ή όταν δεν αναμένονται περαιτέρω οικονομικά οφέλη από τη συνεχιζόμενη χρήση τους. Τα κέρδη ή οι ζημίες, που προκύπτουν από τη διαγραφή ενός παγίου, περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης κατά την οποία διαγράφεται το εν λόγω πάγιο.

3.2.2. Αποσβέσεις Ενσώματων Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων

Η μέθοδος απόσβεσης των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιείται, είναι η σταθερή μέθοδος, κατά την οποία επιβαρύνονται τα αποτελέσματα με σταθερό ποσό καθ' όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης
ζωής των παγίων, η οποία έχει ως εξής:

- Εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων ανάλογα με τη διάρκεια μίσθωσης
- Μεταφορικά μέσα 6 – 10 έτη
- Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 5 – 10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση και αναπροσαρμόζονται, αν αυτό κριθεί αναγκαίο, σε ετήσια βάση κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.2.3. Μισθώσεις

Μίσθωση είναι μία συμφωνία όπου ο εκμισθωτής (ιδιοκτήτης) μεταβιβάζει στο μισθωτή (χρήστη) το δικαίωμα χρήσης ενός στοιχείου του ενεργητικού για μία συμφωνημένη χρονική περίοδο.
Οι μισθώσεις κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομική μίσθωση, κατά την οποία μεταβιβάζονται ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη, που έχουν σχέση με την κυριότητα του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού, ανεξάρτητα από την τελική μεταβίβαση ή μη του τίτλου κυριότητας. Όροι που μπορεί να υπάρχουν σε μία μισθωτική σύμβαση και οι οποίοι είτε ο καθένας ξεχωριστά ή σε συνδυασμό παρέχουν ενδείξεις, που οδηγούν στο χαρακτηρισμό της ως χρηματοοικονομικής είναι:
    - Η κυριότητα του μισθωμένου στοιχείου, μετά το τέλος της μίσθωσης, μεταβιβάζεται στον μισθωτή.
    - Κατά την έναρξη της μίσθωσης, η παρούσα αξία των ελαχίστων μελλοντικών πληρωμών είναι ίση με την εύλογη αξία του μισθίου.

- Ο μισθωτής έχει το δικαίωμα αγοράς του μισθίου στο μέλλον, σε τιμή που αναμένεται να είναι ουσιωδώς μικρότερη από την εύλογη αξία του, γεγονός που καθιστά την εξάσκηση του δικαιώματος να θεωρείται βέβαιη κατά την έναρξη της μίσθωσης.
- Η διάρκεια της μίσθωσης καλύπτει ένα σημαντικό τμήμα του μισθίου ή τουλάχιστον ένα σημαντικό τμήμα της οικονομικής ζωής του.
- Τα μισθωμένα στοιχεία είναι ειδικής φύσης, έτσι ώστε μόνο ο μισθωτής να μπορεί να τα χρησιμοποιήσει, χωρίς να χρειαστεί να προβεί σε σημαντικές διαφοροποιήσεις.
- Κέρδη ή ζημίες από τη μεταβολή στην υπολειμματική αξία του μισθίου καταβάλλονται στον μισθωτή.
- Ο μισθωτής έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει τη μίσθωση για μία δεύτερη περίοδο, με μίσθωμα ουσιωδώς μικρότερο από το αρχικό.

- Λειτουργική μίσθωση είναι μία μίσθωση που δεν είναι χρηματοοικονομική, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνονται όροι, που να παρέχουν ενδείξεις, για να χαρακτηριστεί ως χρηματοοικονομική.

Οι εταιρείες του Ομίλου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018 έχουν συνάψει συμβάσεις μίσθωσης μόνο ως μισθώτριες, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές, εκτός από δύο χρηματοοικονομικές μισθώσεις που αφορούν πάγιο εξοπλισμό.

Αναφορικά με τις λειτουργικές μισθώσεις, οι εταιρείες του Ομίλου ως μισθώτριες, δεν αναγνωρίζουν κάποιο πάγιο στοιχείο στο ενεργητικό τους, παρά μόνο αν έχουν προκαταβάλλει μισθώματα (εγγυήσεις ενοικίων), τα οποία αναγνωρίζονται ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού και εμφανίζονται στο κονδύλι των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων στον Ισολογισμό.

Σχετικά με τη χρηματοοικονομική μίσθωση, οι εταιρείες του Ομίλου ως μισθώτριες, αναγνωρίζουν στις Οικονομικές Καταστάσεις πάγια στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις ίσης αξίας, με ποσό που είναι το μικρότερο μεταξύ της παρούσας αξίας των ελάχιστων πληρωμών και της εύλογης αξίας των ανωτέρω στοιχείων. Τα άμεσα κόστη για τη σύναψη της σύμβασης κεφαλαιοποιούνται.

Οι υποχρεώσεις για τα μισθωμένα πάγια στοιχεία του ενεργητικού δεν παρουσιάζονται αφαιρετικά από τα μισθωμένα στοιχεία, αλλά απεικονίζονται ξεχωριστά ως στοιχεία του παθητικού.

Κατά τη διάρκεια της χρηματοοικονομικής μίσθωσης υπολογίζονται αποσβέσεις βάσει των διατάξεων του ΔΛΠ 16 "Ενσώματα Πάγια", ενώ σε περίπτωση που με τη λήξη της σύμβασης δεν μεταφερθεί η κυριότητα του παγίου, τότε οι αποσβέσεις θα κατανεμηθούν στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της διάρκειας μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής του εν λόγω παγίου.

Τα καταβαλλόμενα μισθώματα διαχωρίζονται στο ποσό που αφορά σε μείωση της υποχρέωσης και στο ποσό που αφορά σε χρηματοοικονομικό έξοδο, το οποίο κατανέμεται με σταθερό επιτόκιο στις περιόδους μίσθωσης και μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

3.3. Άυλα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

3.3.1. Εσωτερικά Δημιουργούμενα Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού (Ιδιοπαραγωγή)

Πρόκειται για εσωτερικά – εντός εταιρείας – δημιουργούμενα λογισμικά προγράμματα, τα οποία είναι το αποτέλεσμα της εφαρμογής των ευρημάτων του τμήματος έρευνας των εταιρειών του Ομίλου επί αυτών των προγραμμάτων, τα οποία δεν προορίζονται για πώληση, αλλά για την παραγωγή νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών, συστημάτων, μεθόδων ή υπηρεσιών. Οι εν λόγω δαπάνες αφορούν κόστος αγοράς ή ιδιοπαραγωγής λογισμικού, όπως πρώτες και βοηθητικές ύλες, αμοιβές και έξοδα προσωπικού, αμοιβές και έξοδα τρίτων, παροχές τρίτων και λοιπά διάφορα έξοδα – αναλώσιμα υλικά κλπ. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη, που έχει πραγματοποιηθεί κατά την ανάπτυξη νέων λογισμικών, προκειμένου αυτά να τεθούν σε καθεστώς λειτουργίας.

3.3.1.1 Κριτήρια Αναγνώρισης

Τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού που προέρχονται από ιδιοπαραγωγή, αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις μόνο αν ενσωματώνουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Αναγνωρισιμότητα κάθε άυλου στοιχείου του ενεργητικού, με την έννοια ότι μπορεί να διαχωριστεί από την εταιρεία και να πωληθεί, μεταβιβαστεί μισθωθεί ή ανταλλαχθεί, είτε μόνο του ή σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία του ενεργητικού.
- Ο Όμιλος να έχει τον έλεγχο κάθε άυλου στοιχείου του ενεργητικού, δηλαδή να έχει τη δυνατότητα να λάβει τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν από αυτό και κατ' επέκταση να μπορεί να αποτρέψει άλλους να επωφεληθούν από αυτά τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη.
- Να αναμένεται ότι θα προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη από κάθε άυλο στοιχείο του ενεργητικού, τα οποία είναι πιθανό ότι θα εισρεύσουν στην εταιρεία.
- Το κόστος κάθε εσωτερικά δημιουργούμενου άυλου στοιχείου ενεργητικού πρέπει να μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Περιλαμβάνονται έξοδα που μπορούν άμεσα να αποδοθούν ή να κατανεμηθούν πάνω σε μια λογική και συνεπή βάση, π.χ.:
    - Τα κόστη των υλικών και υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται ή αναλώνονται για την ανάπτυξη του άυλου παγίου.
    - Οι μισθοί και άλλα σχετικά έξοδα του προσωπικού, που ασχολείται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία του άυλου παγίου.
    - Κάθε έξοδο, το οποίο είναι άμεσα αποδοτέο στη δημιουργία του άυλου παγίου (π.χ. αμοιβές για την κατοχύρωση ενός νομικού δικαιώματος).
    - Τα γενικά έξοδα, που είναι αναγκαία για τη δημιουργία του άυλου παγίου και μπορούν να κατανεμηθούν σε αυτό, σε μια λογική και σταθερή βάση (π.χ. επιμερισμός απόσβεσης παγίων, ασφαλίστρων, ενοικίων, φωτισμού, λοιπών υλικών άμεσης ανάλωσης κλπ).
    - Το κόστος δανεισμού των δανείων που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάπτυξη των άυλων παγίων, βάσει των διατάξεων του ΔΛΠ 23 "Κόστος Δανεισμού", που περιλαμβάνει τόκους βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων τραπεζικών δανείων καθώς και τόκους υπεραναλήψεων, συμπληρωματικά έξοδα (π.χ. προμήθειες) που πραγματοποιήθηκαν για τη λήψη των δανείων, χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις από

χρηματοοικονομικές μισθώσεις που παρακολουθούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 "Μισθώσεις" και συναλλαγματικές διαφορές δανείων σε ξένο νόμισμα.

3.3.1.2 Στάδιο Έρευνας

Όλες οι δαπάνες που διενεργούνται κατά το στάδιο της έρευνας, για την ανάπτυξη ενός εσωτερικά δημιουργούμενου άυλου παγίου στοιχείου, αναγνωρίζονται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης κατά την οποία προκύπτουν. Μόνο οι δαπάνες που αφορούν το στάδιο ανάπτυξης μπορούν να αναγνωριστούν ως στοιχεία του ενεργητικού. Στις περιπτώσεις που είναι αδύνατο να γίνει σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στα δύο στάδια, τότε όλα τα έξοδα που μπορεί να προκύψουν κατά την ανάπτυξη του άυλου παγίου στοιχείου, θα αναγνωριστούν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Δαπάνες που, πριν την αναγνώριση ενός συγκεκριμένου άυλου παγίου στοιχείου, είχαν μεταφερθεί ως έξοδα στα αποτελέσματα, δεν κεφαλαιοποιούνται μετά την αναγνώρισή του.

3.3.1.3 Στάδιο Ανάπτυξης

Το στάδιο ανάπτυξης, ως μεταγενέστερο του σταδίου έρευνας, παρέχει τη δυνατότητα στην εταιρεία, να αποδείξει βάσιμα, ότι θα δημιουργηθεί ένα άυλο πάγιο στοιχείο του ενεργητικού.

Προκειμένου να αναγνωριστεί το κόστος, που πραγματοποιείται κατά το στάδιο της ανάπτυξης, στα εσωτερικά δημιουργούμενα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού, η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά και αποδεικνύει σωρευτικά, σε ετήσια βάση, τα εξής:

- Την τεχνική δυνατότητα να ολοκληρώσει το άυλο πάγιο, προκειμένου αυτό, στην τελική του μορφή, να είναι σε θέση να χρησιμοποιηθεί ή να πουληθεί.
- Την πρόθεση να ολοκληρώσει το άυλο πάγιο, ώστε αυτό να διατεθεί για πώληση ή χρήση.
- Τη δυνατότητα πώλησης ή χρήσης του άυλου παγίου.
- Τον τρόπο με τον οποίο θα εισρεύσουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Μεταξύ άλλων, η διοίκηση της κάθε εταιρείας του Ομίλου αποδεικνύει α) την ύπαρξη ενεργού αγοράς για τα προϊόντα που παράγει το άυλο πάγιο και β) σε περίπτωση που κάποιο άυλο πάγιο πρόκειται να χρησιμοποιηθεί εντός εταιρείας, τη χρησιμότητα του εν λόγω άυλου παγίου.
- Τη διαθεσιμότητα επαρκών τεχνικών, οικονομικών ή άλλων πόρων, οι οποίοι θα βοηθήσουν να ολοκληρωθεί και να διατεθεί ή να χρησιμοποιηθεί εντός της εταιρείας, το άυλο πάγιο.
- Τη δυνατότητα αξιόπιστης μέτρησης των εξόδων που θα αποδοθούν στο άυλο πάγιο, κατά τη διάρκεια του σταδίου ανάπτυξής του (σύστημα κοστολόγησης).

3.3.1.4 Μέθοδος Αποτίμησης μετά την Αρχική Αναγνώριση

Μετά την αρχική αναγνώριση, το ΔΛΠ 38 δίνει τη δυνατότητα επιλογής μίας εκ των παρακάτω δύο μεθόδων αποτίμησης των άυλων πάγιων στοιχείων του ενεργητικού:

- Ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού εμφανίζεται στην αξία κτήσης μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημίες, λόγω μείωσης της αξίας του.
- Το εν λόγω άυλο στοιχείο εμφανίζεται στην αναπροσαρμοσμένη αξία του, που είναι η εύλογη αξία του, κατά την ημερομηνία της αναπροσαρμογής μείον τις μεταγενέστερες συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημίες, λόγω μείωσης της αξίας του.

Οι εταιρείες του Ομίλου, κατά την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΑ, εφάρμοσε την πρώτη μέθοδο του ιστορικού κόστους, την οποία και συνεχίζει.

3.3.1.5 Αποσβέσεις

Η μέθοδος απόσβεσης των εσωτερικά (ιδιοπαραγωγή) δημιουργούμενων άυλων στοιχείων του ενεργητικού που χρησιμοποιείται, είναι η συστηματική κατανομή της αποσβέσιμης αξίας κάθε άυλου παγίου του Ομίλου στα έτη της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του, η οποία κυμαίνεται μεταξύ 2 και 10 ετών. Η κατανομή γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αντικατοπτρίζει τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται τα οικονομικά οφέλη από τον Όμιλο.

Αποσβέσιμη αξία κατά την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ είναι η αξία του ιστορικού κόστους μείον την υπολειμματική αξία. Η υπολειμματική αξία θεωρείται ότι είναι μηδενική για όλα τα άυλα στοιχεία του Ομίλου.

Δεδομένου ότι για τον προσδιορισμό της αποσβέσιμης και της υπολειμματικής αξίας κάθε άυλου παγίου, είναι απαραίτητο να έχει εκτιμηθεί η ωφέλιμη ζωή του, η διοίκηση του Ομίλου έχει λάβει υπ' όψη της όλους τους παρακάτω παράγοντες, προκειμένου να προσδιοριστεί η ωφέλιμη ζωή ξεχωριστά για κάθε άυλο πάγιο:

- Η αναμενόμενη χρήση του άυλου παγίου.
- Οι κύκλοι ζωής συναφών προϊόντων ή δημοσιευμένες πληροφορίες σχετικά με την ωφέλιμη ζωή παρόμοιων στοιχείων.
- Οι τεχνικές, τεχνολογικές ή εμπορικές μορφές απαξίωσης.
- Η σταθερότητα του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείται η εταιρεία και κατ' επέκταση τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της, καθώς και η ζήτηση για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που προκύπτουν από τα εν λόγω άυλα πάγια.
- Οι αναμενόμενες ενέργειες των ανταγωνιστών.
- Το επίπεδο συντήρησης που θα απαιτηθεί για κάθε άυλο πάγιο, κατά τη διάρκεια των επόμενων χρήσεων, όπως επίσης και το αν η εταιρεία είναι διατεθειμένη να προβεί στην πραγματοποίηση των δαπανών συντήρησης που θα απαιτηθούν.
- Η έκταση κατά την οποία η ωφέλιμη ζωή του άυλου παγίου, είναι συνάρτηση της ωφέλιμης ζωής άλλων άυλων παγίων στοιχείων του ενεργητικού της εταιρείας.

3.3.2. Άδειες Χρήσης Λογισμικού Τρίτων

Πρόκειται για μεμονωμένη κτήση αδειών χρήσης λογισμικών, από τρίτους εκτός εταιρείας προμηθευτές. Τα εν λόγω λογισμικά αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και κάθε πιθανή απομείωση αξίας.

Η μέθοδος απόσβεσης που χρησιμοποιείται, είναι η σταθερή μέθοδος, βάσει της οποίας γίνεται επιβάρυνση των αποτελεσμάτων με σταθερό ποσό καθ' όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών.

3.3.3. Εμπορικά Σήματα

Τα εμπορικά σήματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι Αποσβέσεις διενεργούνται βάσει της σταθερής μεθόδου απόσβεσης, κατά την οποία επιβαρύνονται τα αποτελέσματα με σταθερό ποσό κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των εμπορικών σημάτων, η οποία εκτιμάται σε δέκα (10) έτη.

3.4. Απομείωση Αξίας Στοιχείων Ενεργητικού

Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται, αλλά υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης σε ετήσια βάση, ο οποίος διενεργείται και σε περίπτωση γεγονότων που καταδεικνύουν, ότι η λογιστική αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.

Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται, υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους, όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν, ότι η λογιστική τους αξία είναι πιθανό να μην ανακτηθεί.

Ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται η υψηλότερη μεταξύ της καθαρής αξίας πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης ενός στοιχείου του ενεργητικού. Καθαρή αξία πώλησης είναι το ποσό με το οποίο ένα στοιχείο ενεργητικού μπορεί να ανταλλαχθεί ή μια υποχρέωση να διακανονιστεί, στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής σε εμπορική βάση, μεταξύ δύο μερών που έχουν πλήρη γνώση του αντικειμένου και ενεργούν με την θέληση τους, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου. Αξία χρήσης ενός στοιχείου του ενεργητικού είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, που αναμένεται να εισρεύσουν στην εταιρεία, λόγω της συνεχούς χρήσης του στοιχείου και από την εισροή που αναμένεται να προκύψει από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.

Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Οι ζημίες απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα, όταν προκύπτουν.

3.5. Ενοποίηση

Θυγατικές Εταιρείες

Θυγατρικές είναι οι επιχειρήσεις πάνω στις οποίες ασκείται έλεγχος από την μητρική. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι δυνατόν να ασκηθούν από τη μητρική εταιρεία κατά τον χρόνο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η μητρική ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος έπ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Η εξαγορά θυγατρικής από τη μητρική εταιρεία λογιστικοποιείται βάσει της μεθόδου εξαγοράς. Το κόστος κτήσης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν, των μετοχών που εκδόθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά την ημερομηνία της ανταλλαγής, πλέον τυχόν κόστους άμεσα συνδεδεμένου με την συναλλαγή. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται

σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται κατά την εξαγορά στις εύλογες αξίες τους ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής. Το κόστος εξαγοράς πέραν της εύλογης αξίας των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, καταχωρείται ως υπεραξία. Αν το συνολικό κόστος της εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημίες, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τη μητρική εταιρεία.

Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς είναι οι επιχειρήσεις, στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσεως και αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσεως (μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης). Οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις εμπεριέχουν την υπεραξία που καθορίστηκε κατά την εξαγορά. Σύμφωνα με την παραπάνω μέθοδο, η συμμέτοχη του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν μετά την εξαγορά των συγγενών εταιρειών καταχωρείται στην κατάσταση συνολικών εσόδων – ανάλυση εξόδων, ενώ η συμμετοχή του επί των αποθεματικών που σχηματίζονται μετά την εξαγορά καταχωρείται στα αποθεματικά του Ομίλου. Οι σωρευτικές, μετά από την εξαγορά, μεταβολές στους λογαριασμούς καθαρής θέσης αναμορφώνουν το εκάστοτε ποσό της επένδυσης. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες απαλείφονται εκτός και εάν αποδεικνύεται η απαξίωση των στοιχείων ενεργητικού που μεταβιβάστηκαν. Οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις εμπεριέχουν υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά τους όταν η αναλογία του Ομίλου στις ζημίες μιας συγγενούς επιχείρησης ισούται ή υπερβαίνει το ποσό συμμετοχής του, τότε ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές εκτός αν έχει ανειλημμένες υποχρεώσεις ή πραγματοποίησε πληρωμές για λογαριασμό των εταιρειών αυτών. Η ημερομηνία κατάρτισης και οι λογιστικές αρχές των Οικονομικών Καταστάσεων των συγγενών συμπίπτουν με αυτές της μητρικής εταιρείας.

3.6. Επενδύσεις και Άλλα Χρηματοοικονομικά Μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση μεταξύ δύο αντισυμβαλλόμενων μερών, εκ των οποίων το ένα είναι μία εκ των εταιρειών του Ομίλου, που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού για τον έναν αντισυμβαλλόμενο και ταυτόχρονα μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο για τον άλλον αντισυμβαλλόμενο.

Χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού είναι κάθε στοιχείο που αφορά σε:

- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.
- Συμβατικό δικαίωμα λήψης μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου από άλλη εταιρεία.
- Συμβατικό δικαίωμα ανταλλαγής χρηματοοικονομικών μέσων με μία άλλη εταιρεία, με όρους πιθανώς ευνοϊκούς.

- Κάθε τίτλος συμμετοχής σε άλλη εταιρεία.
- Μία σύμβαση, η οποία θα διακανονιστεί ή ενδεχομένως να διακανονιστεί με συμμετοχικούς τίτλους της εταιρείας και είναι:
    - Ένα μη παράγωγο, για το οποίο η εταιρεία είναι υποχρεωμένη ή ενδέχεται να υποχρεωθεί να λάβει μεταβλητό αριθμό ίδιων συμμετοχικών τίτλων.
    - Ένα παράγωγο, το οποίο θα διακανονιστεί ή ενδέχεται να διακανονιστεί με κάθε άλλο τρόπο, εκτός από την ανταλλαγή ενός καθορισμένου χρηματικού ποσού ή άλλης χρηματοοικονομικής απαίτησης, με ένα καθορισμένο αριθμό ίδιων συμμετοχικών τίτλων.

Χρηματοοικονομική υποχρέωση είναι συμβατική υποχρέωση για:

- Παράδοση μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου σε άλλη εταιρεία.
- Ανταλλαγή χρηματοοικονομικών μέσων με άλλη εταιρεία, με όρους πιθανώς δυσμενείς.
- Μία σύμβαση, η οποία θα διακανονιστεί ή ενδεχομένως να διακανονιστεί με συμμετοχικούς τίτλους των εταιρειών του Ομίλου και είναι:
    - Ένα μη παράγωγο, για το οποίο ο Όμιλος είναι υποχρεωμένος ή ενδέχεται να υποχρεωθεί να παραδώσει μεταβλητό αριθμό ίδιων συμμετοχικών τίτλων.
    - Ένα παράγωγο, το οποίο θα διακανονιστεί ή ενδέχεται να διακανονιστεί με κάθε άλλο τρόπο, εκτός από την ανταλλαγή ενός καθορισμένου χρηματικού ποσού ή άλλης χρηματοοικονομικής απαίτησης, με ένα καθορισμένο αριθμό ίδιων συμμετοχικών τίτλων.

Συμμετοχικός τίτλος είναι κάθε σύμβαση, που αποδεικνύει το καθαρό δικαίωμα του Ομίλου, στα ίδια κεφάλαια μιας άλλης επιχείρησης.

3.6.1. Ταξινόμηση

3.6.1.1 Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού στην Εύλογη Αξία, μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων

Ως χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία, μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων του Ομίλου, κατατάσσονται τα στοιχεία εκείνα που ικανοποιούν οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Χαρακτηρίζονται από τον Όμιλο ως κατεχόμενα για εμπορικούς σκοπούς. Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται κάθε χρηματοοικονομικό μέσο εάν:
    - αποκτάται ή δημιουργείται με πρωταρχικό σκοπό την πώληση ή την επαναγορά στο εγγύς μέλλον,
    - αποτελεί μέρος ενός χαρτοφυλακίου από αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία διαχειρίζονται ως σύνολο και για τα οποία υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις βραχυπρόθεσμης εισροής κερδών,
    - είναι παράγωγο (εκτός εκείνων που αποτελούν εγγύηση χρηματοδότησης ή μέσο αντιστάθμισης κινδύνων), δηλαδή χρηματοοικονομικό μέσο ή άλλο συμβόλαιο με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Η αξία του μεταβάλλεται σε συνάρτηση με τη μεταβολή ενός καθορισμένου επιτοκίου, της τιμής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, μιας συναλλαγματικής ισοτιμίας ή τη μεταβολή κάποιας άλλης μεταβλητής.
- Δεν απαιτεί αρχική καθαρή επένδυση ή η αρχική επένδυση που απαιτείται είναι ελάχιστη, σε σχέση με αυτή που θα απαιτούνταν για άλλου τύπου συμβόλαια, από τα οποία θα αναμενόταν ανάλογη επίδραση από τις συνθήκες της αγοράς.
- Διακανονίζονται σε μία μελλοντική ημερομηνία.

- Κατά την αρχική αναγνώριση ορίζεται από τον Όμιλο ως στοιχείο, που αποτιμάται στην εύλογη αξία, με αναγνώριση των μεταβολών στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Τα πραγματοποιημένα και μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες, που προκύπτουν από τις μεταβολές της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους με μεταβολές στα αποτελέσματα, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη χρήση που προκύπτουν.

Ο Όμιλος κατείχε στοιχεία αυτής της κατηγορίας, κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.6.1.2 Διακρατούμενες μέχρι τη Λήξη Επενδύσεις

Πρόκειται για μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και καθορισμένη λήξη, για τα οποία η εταιρεία έχει την πρόθεση αλλά και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους. Εξαιρούνται εκείνα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, τα οποία:

- Κατά την αρχική αναγνώριση κατατάσσονται στην κατηγορία των αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.
- Κατά την αρχική αναγνώριση η εταιρεία τα χαρακτηρίζει ως διαθέσιμα προς πώληση.
- Έχουν τα χαρακτηριστικά της κατηγορίας των δανείων και απαιτήσεων.

Ο Όμιλος, προκειμένου να κατατάξει μια επένδυση ως διακρατούμενη μέχρι τη λήξη, θα πρέπει να αποδείξει, ότι έχει τόσο την πρόθεση, όσο και τη δυνατότητα να διατηρήσει την επένδυση μέχρι τη λήξη της.

Ο Όμιλος δεν κατείχε επενδύσεις αυτής της κατηγορίας, κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.6.1.3 Δάνεια και Απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, με σταθερές και προσδιοριστέες καταβολές και τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε μία ενεργή αγορά, εκτός από:

- Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, που η εταιρεία σκοπεύει να πωλήσει στο άμεσο μέλλον, τα οποία χαρακτηρίζονται ως κατεχόμενα για εμπορικούς σκοπούς και αυτά που η εταιρεία από την αρχική τους αναγνώριση, τα χαρακτήρισε ως αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.
- Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, που αρχικώς έχουν αναγνωριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση.

- Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, για τα οποία ο κάτοχός τους ενδέχεται να μην ανακτήσει ουσιωδώς όλη την αρχική επένδυση, για λόγους άλλους από την επιδείνωση της πιστοληπτικής ικανότητας, που κατατάσσονται ως διαθέσιμα προς πώληση.

Σε κάθε περίπτωση, δε συμπεριλαμβάνονται στην εν λόγω κατηγορία:

- Απαιτήσεις από προκαταβολές για αγορά αγαθών ή υπηρεσιών.
- Απαιτήσεις που σχετίζονται με δοσοληψίες φόρων, οι οποίοι έχουν επιβληθεί με νόμο από το κράτος.
- Οτιδήποτε δεν καλύπτεται από σύμβαση (τυπικής ή άτυπης μορφής), που δημιουργεί δικαίωμα στον Όμιλο για τη λήψη μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού.

Τα στοιχεία αυτής της κατηγορίας συμπεριλαμβάνονται στα κονδύλια των πελατών & λοιπών απαιτήσεων στον Ισολογισμό.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις αναγνωρίζονται στο αναπόσβεστο κόστος, βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, κατά την οποία υπολογίζεται το αποσβεστέο κόστος ενός χρηματοοικονομικού μέσου και η κατανομή των τόκων (εσόδων ή εξόδων) στα διάφορα έτη, μέχρι τη λήξη του. Το πραγματικό επιτόκιο είναι εκείνο το επιτόκιο, που εξισώνει τις προεξοφλημένες μελλοντικές εισπράξεις ή πληρωμές κατά τη διάρκεια ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, με την καθαρή λογιστική αξία του.

3.6.1.4 Διαθέσιμα προς Πώληση Χρηματοοικονομικά Στοιχεία

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, τα οποία είτε ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση είτε δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια από τις ανωτέρω κατηγορίες. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εφόσον ο Όμιλος δεν έχει την πρόθεση να τα ρευστοποιήσει εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία κατάρτισης του Ισολογισμού.

Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων που είναι διαπραγματεύσιμες σε ενεργό αγορά, προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία, οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης, όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών.

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Ισολογισμού, ο Όμιλος εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων αυτής της κατηγορίας. Για μετοχές εταιρειών, που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη αποτελεί η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η συσσωρευμένη στα Ίδια Κεφάλαια ζημία, που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στα αποτελέσματα. Οι ζημίες απομείωσης των συμμετοχικών τίτλων, που καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα, δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.

3.6.2. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Οι συναλλαγές σε χρηματοοικονομικά μέσα συνεπάγονται για τον Όμιλο την ανάληψη ή τη μεταβίβαση ορισμένων χρηματοοικονομικών κινδύνων. Οι κατηγορίες κινδύνων στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος είναι:

- Κίνδυνος της αγοράς, που περιλαμβάνει τον συναλλαγματικό κίνδυνο, λόγω των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τον κίνδυνο διακύμανσης της αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου, λόγω των μεταβολών των επιτοκίων της αγοράς και τον κίνδυνο τιμών, δηλαδή τον κίνδυνο διακύμανσης της αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου, ως αποτέλεσμα των μεταβολών στις τιμές της αγοράς, είτε αυτές προξενούνται από παράγοντες που αφορούν ειδικά το συγκεκριμένο μέσο ή τον εκδότη του, είτε από παράγοντες που επηρεάζουν γενικά τα διαπραγματεύσιμα μέσα της αγοράς.

  Παρά το γεγονός ότι υπάρχει κίνδυνος για την εταιρεία, ο οποίος προκύπτει κυρίως από εμπορικές συναλλαγές σε ξένα νομίσματα, η διοίκηση δε χρησιμοποιεί χρηματοπιστωτικά εργαλεία για τη μείωση του κινδύνου αυτού, επειδή δε θεωρεί ότι οι συναλλαγές είναι σημαντικές, λόγω της αξίας και της συχνότητάς τους. Ωστόσο, σε ετήσια βάση επανεκτιμάται η θέση της εταιρείας, ως προς τον ανωτέρω κίνδυνο και αξιολογείται η ανάγκη χρησιμοποίησης συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών εργαλείων για τον περιορισμό του.
- Πιστωτικός κίνδυνος, κατά τον οποίο υπάρχει πιθανότητα, ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη σε ένα χρηματοοικονομικό μέσο, να αθετήσει την υποχρέωσή του, προξενώντας οικονομική ζημία στο άλλο μέρος. Η εταιρεία δεν εκτίθεται σημαντικά σε πιστωτικό κίνδυνο, διότι αφενός μεν οι χονδρικές πωλήσεις γίνονται σε πελάτες αξιόπιστους με θετικά αξιολογημένο ιστορικό πιστώσεων, αφετέρου δε ο τρόπος πληρωμής των λιανικών πωλήσεων είναι κυρίως τοις μετρητοίς.
- Κίνδυνος ρευστότητας, που οφείλεται στις δυσκολίες εξεύρεσης κεφαλαίων για κάλυψη υποχρεώσεων, που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά μέσα.

  Ο Όμιλος διαθέτει επαρκή ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και κατά συνέπεια διατηρεί τον κίνδυνο αυτό σε χαμηλά επίπεδα.
- Κίνδυνος επιτοκίου ταμειακής ροής, που είναι ο κίνδυνος της διακύμανσης των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου, λόγω των μεταβολών των επιτοκίων της αγοράς.

  Για τον Όμιλο, ο εν λόγω κίνδυνος προέρχεται κυρίως από τα μακροπρόθεσμα δάνεια, εκ των οποίων όσα έχουν συναφθεί με μεταβλητό επιτόκιο την εκθέτουν σε κίνδυνο ταμειακών ροών, ενώ όσα έχουν συναφθεί με σταθερό επιτόκιο την εκθέτουν σε κίνδυνο μεταβολής της εύλογης αξίας των δανείων αυτών. Πολιτική του Ομίλου είναι να συνάπτει δάνεια σε μεταβλητό επιτόκιο, αντισταθμίζοντας τον μελλοντικό κίνδυνο ταμειακών ροών με μεταβολές στις τιμές των πωλούμενων αγαθών της, όταν αναμένονται σημαντικές μεταβολές στις καταβολές τόκων δανείων.

3.6.3. Καθορισμός της Εύλογης Αξίας

Εύλογη αξία είναι το ποσό με το οποίο ένα στοιχείο του ενεργητικού μπορεί να ανταλλαχθεί ή μία υποχρέωση να διακανονιστεί στα πλαίσια μίας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής σε εμπορική βάση, μεταξύ δύο μερών, τα οποία έχουν πλήρη γνώση του αντικειμένου και ενεργούν με τη θέλησή τους.

Για τον Όμιλο, αξιόπιστη ένδειξη της εύλογης αξίας αποτελούν οι χρηματιστηριακές τιμές των χρηματοοικονομικών της στοιχείων, που διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές ή χρηματιστήρια. Κατά συνέπεια, η εύλογη αξία

προσδιορίζεται από τις δημοσιευόμενες τιμές, που ισχύουν κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων.

Σε περιπτώσεις διαπραγμάτευσης χρηματοοικονομικών μέσων σε μη ενεργές αγορές, η εύλογη αξία αυτών καθορίζεται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης και παραδοχών, που στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς, κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων, π.χ. πρόσφατες συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση, τρέχουσα εύλογη αξία ενός ουσιώδους συναφούς χρηματοοικονομικού μέσου κλπ.

3.7. Αποθέματα

Τα αποθέματα είναι τα στοιχεία του ενεργητικού, που είτε κατέχονται προς πώληση κατά τη συνήθη πορεία των δραστηριοτήτων των εταιρειών του Ομίλου, είτε βρίσκονται στη διαδικασία της παραγωγής, μέχρι να πάρουν την τελική τους μορφή για πώληση ή είναι υλικά και πρώτες ύλες, τα οποία θα αναλωθούν στην παραγωγική διαδικασία ή στην παροχή υπηρεσιών.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Η κύρια δραστηριότητα του Ομίλου (ανάπτυξη λογισμικού) χαρακτηρίζεται ως παροχή υπηρεσίας, οπότε τα αποθέματα που εμφανίζονται στον Ισολογισμό της αποτιμώνται στο κόστος παραγωγής τους, το οποίο απαρτίζεται κυρίως από την εργασία και τις λοιπές αμοιβές προσωπικού, που απασχολήθηκε άμεσα στην παροχή υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών του επιβλέποντος προσωπικού και των γενικών εξόδων τα οποία επιμερίζονται. Η τιμή κόστους κτήσεως για το σύνολο των αποθεμάτων (αγοραζόμενα – παραγόμενα) προσδιορίζεται με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους των ομοίων ειδών.

3.8. Απαιτήσεις από Εμπορική Δραστηριότητα

Οι απαιτήσεις από εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου κατατάσσονται στα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού, δεδομένου ότι κατέχονται κυρίως για εμπορικούς σκοπούς ή για βραχύ χρονικό διάστημα και αναμένεται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού (π.χ. χρεόγραφα προς πώληση, αξιόγραφα εισπρακτέα, απαιτήσεις από πελάτες κλπ).

Οι εν λόγω απαιτήσεις, οι οποίες πωλούνται, χρησιμοποιούνται ή εισπράττονται μέσα στο λειτουργικό κύκλο του Ομίλου, θεωρούνται ως στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού, ακόμη και στην περίπτωση που δεν αναμένεται να εισπραχθούν μέσα στους επόμενους δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού.

Ως λειτουργικός κύκλος του Ομίλου, νοείται ο χρόνος μεταξύ της κτήσης των στοιχείων που εισέρχονται σε μία διαδικασία εντός των εταιρειών του Ομίλου και της ρευστοποίησής τους σε ταμειακά διαθέσιμα ή σε ένα χρηματοοικονομικό μέσο το οποίο είναι άμεσα μετατρέψιμο σε ταμειακά διαθέσιμα.

Τα στοιχεία των απαιτήσεων καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης (απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις). Ο Όμιλος έχει θεσπίσει κριτήρια για την παροχή πίστωσης στους πελάτες, τα οποία σε γενικές γραμμές βασίζονται στο μέγεθος των δραστηριοτήτων του πελάτη, με παράλληλη εκτίμηση σχετικών

οικονομικών πληροφοριών. Οι συναλλαγές γενικά πραγματοποιούνται με κανονικούς όρους και με αναμενόμενη μέση διάρκεια είσπραξης εκατόν πενήντα (150) ημέρες από την αποστολή των πωλούμενων αγαθών και υπηρεσιών.

Κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, όλες οι καθυστερημένες ή επισφαλείς απαιτήσεις ελέγχονται, προκειμένου να προσδιοριστεί η αναγκαιότητα ή μη πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις. Το υπόλοιπο της συγκεκριμένης πρόβλεψης προσαρμόζεται κατάλληλα σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Ισολογισμού, ώστε να αντανακλά τον πιθανό κίνδυνο ζημίας απομείωσης.

Οι ζημίες απομείωσης αναγνωρίζονται μόνο όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι οι εταιρείες του Ομίλου δεν είναι σε θέση να εισπράξουν τα οφειλόμενα προς αυτές ποσά με βάση τους συμβατικούς όρους. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλούμενων με το πραγματικό επιτόκιο. Κάθε ποσό ζημίας απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα.

3.9. Έσοδα

Τα έσοδα του Ομίλου αποτιμώνται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ή του εισπρακτέου αντιτίμου, καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, λαμβάνοντας υπ' όψη κάθε είδους παρεχόμενη έκπτωση, καθώς και τυχόν επιστροφές.

Στις πωλήσεις του Ομίλου, το αντίτιμο της συναλλαγής έχει τη μορφή μετρητών ή ταμειακών ισοδύναμων και το ποσό του εσόδου είναι αυτό των μετρητών ή των ταμειακών ισοδύναμων, που εισπράχθηκαν ή είναι εισπρακτέα. Δεδομένου ότι οι πιστώσεις που δίνονται από τον Όμιλο εκτείνονται εντός του λειτουργικού κύκλου αυτής, η ονομαστική (τιμολογούμενη) αξία είναι ίση με την εύλογη.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα σε συνάρτηση με την κατηγορία, στην οποία αυτά εντάσσονται:

- Έσοδα από πώληση αγαθών, τα οποία αναγνωρίζονται εφόσον ικανοποιούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει στον αγοραστή τους ουσιαστικούς κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα των αγαθών.
  - Δεν υπάρχει καμία ανάμιξη από τον Όμιλο, στην διαχείριση των πωληθέντων αγαθών, ούτε διατηρεί τον πραγματικό έλεγχό τους.
  - Το ποσό του εσόδου μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.
  - Πιθανολογείται, ότι τα οικονομικά οφέλη από τη συναλλαγή θα εισρεύσουν στην εταιρεία.
  - Τα έξοδα, που σχετίζονται με τη συναλλαγή, μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα.
- Έσοδα από παροχή υπηρεσιών, τα οποία αναγνωρίζονται με βάσει το στάδιο ολοκλήρωσης μίας συναλλαγής, που αφορά στην παροχή υπηρεσίας, κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, όταν το αποτέλεσμα αυτής της συναλλαγής μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία. Η αξιόπιστη εκτίμηση επιτυγχάνεται όταν πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:
  - Το ποσό του εσόδου μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.
  - Πιθανολογείται ότι τα οικονομικά οφέλη, που συνδέονται με τη συναλλαγή, θα εισρεύσουν στην εταιρεία.

- Ο βαθμός ολοκλήρωσης μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων.
- Τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν, καθώς και αυτά που θα απαιτηθούν μέχρι την ολοκλήρωση παροχής της υπηρεσίας, μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα.

Ο Όμιλος, προκειμένου να είναι σε θέση να διενεργεί αξιόπιστες εκτιμήσεις, συνάπτει συμφωνίες για κάθε συναλλαγή που αφορά παροχή υπηρεσιών, κατά τις οποίες ορίζονται μεταξύ άλλων το ακριβές αντίτιμο της παροχής υπηρεσιών, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν για κάθε συμβαλλόμενο, ο τρόπος και οι όροι εξόφλησης του αντιτίμου.

Επιπλέον, ο βαθμός ολοκλήρωσης μίας συναλλαγής παροχής υπηρεσιών υπολογίζεται βάσει των υπηρεσιών που έχουν παρασχεθεί μέχρι την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων, σε σχέση με το σύνολο των υπηρεσιών που πρόκειται να παρασχεθούν ή την αναλογία των ήδη πραγματοποιημένων εξόδων σε σχέση με το εκτιμώμενο συνολικό κόστος της εν λόγω συναλλαγής.

- Έσοδα από τόκους, τα οποία προκύπτουν από την, εκ μέρους τρίτων, χρήση στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου και αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Το πραγματικό επιτόκιο ενός στοιχείου του ενεργητικού, είναι το απαιτούμενο επιτόκιο, με το οποίο προεξοφλούνται οι μελλοντικές ταμειακές ροές, που θα εισρεύσουν στην εταιρεία, από τη χρήση του στοιχείου αυτού, καθ' όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του, έτσι ώστε να εξισώνονται με την αρχική λογιστική του αξία. Όταν υπάρχει απομείωση του ανωτέρω στοιχείου, η λογιστική αξία αυτού μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό του, το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλούμενων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Εν συνεχεία λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης νέας λογιστικής αξίας.

3.10. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά και τα ισοδύναμα των ταμειακών διαθεσίμων, όπως οι καταθέσεις όψεως και προθεσμίας βραχείας διάρκειας, αλληλόχρεους τραπεζικούς λογαριασμούς και επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου (προθεσμιακές καταθέσεις), που δύνανται να μετατραπούν άμεσα σε διαθέσιμα.

3.11. Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια του Ισολογισμού και αφορά τις κοινές ονομαστικές μετοχές της μητρικής εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται σε μείωση του προϊόντος έκδοσης.

Άμεσα έξοδα που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση άλλων επιχειρήσεων, περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχειρήσεως που αποκτάται.

3.12. Αποθεματικά

Τα αποθεματικά είναι συσσωρευμένα καθαρά κέρδη, τα οποία δεν έχουν διανεμηθεί στους μετόχους, ούτε έχουν κεφαλαιοποιηθεί (δηλαδή δεν έχουν ενσωματωθεί στο μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου με αντίστοιχη αύξησή του), αλλά εμφανίζονται σε ιδιαίτερους λογαριασμούς της καθαρής θέσης της εταιρείας.

3.12.1. Τακτικό Αποθεματικό

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία (κωδ. Νόμος 2190 / 1920), οι εταιρείες του Ομίλου υποχρεούνται, κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, να σχηματίζουν τακτικό αποθεματικό, ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) τουλάχιστον, των πραγματικών (λογιστικών) καθαρών κερδών κάθε χρήσεως.

3.12.2. Έκτακτα Αποθεματικά

Περιλαμβάνονται αποθεματικά που έχουν προκύψει από φορολογημένα κέρδη, ως προϋπόθεση για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής και την ένταξή της σε προγράμματα που επιχορηγούνται από διάφορους φορείς, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.12.3. Αφορολόγητα Αποθεματικά Ειδικών Διατάξεων Νόμων

Ο Όμιλος έχει αποθεματικά, που σχηματίζονται από καθαρά κέρδη, τα οποία με βάση ειδικές διατάξεις νόμων που χαρακτηρίζονται ως αναπτυξιακοί, δε φορολογούνται, γιατί χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση νέου πάγιου παραγωγικού εξοπλισμού. Δηλαδή σχηματίζονται από καθαρά κέρδη, για τα οποία δεν υπολογίζεται και δεν καταβάλλεται φόρος.

3.12.4. Αποθεματικά από Απαλλασσόμενα της Φορολογίας και Ειδικώς Φορολογηθέντα Έσοδα

Τα αποθεματικά από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα και τα αποθεματικά φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο αφορούν έσοδα αμοιβαίων κεφαλαίων και repos, που κατείχε στο παρελθόν η μητρική εταιρεία του Ομίλου, τα οποία απαλλάσσονται της φορολογίας ή φορολογούνται με παρακράτηση φόρου στην πηγή, με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης. Πέραν των εν λόγω καταβληθέντων φόρων, τα αποθεματικά αυτά υπόκεινται σε φορολόγηση σε περίπτωση διανομής τους.

3.13. Κρατικές Επιχορηγήσεις

Κρατική επιχορήγηση είναι η ενίσχυση, που παρέχεται από το κράτος με τη μορφή μεταβίβασης πόρων σε μια επιχείρηση, ως ανταπόδοση της τήρησης ή της επικείμενης τήρησης από την τελευταία, όρων που σχετίζονται με τη λειτουργία της. Υπάρχουν δύο βασικές μορφές επιχορηγήσεων, οι οποίες αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας:

3.13.1. Επιχορηγήσεις σχετιζόμενες με Πάγια Στοιχεία Ενεργητικού

Πρόκειται για χρηματικά ποσά, που έχουν δοθεί στις εταιρείες του Ομίλου από κρατικούς φορείς, προκειμένου αυτές να προβούν είτε στην αγορά ή στην κατασκευή συγκεκριμένου παγίου στοιχείου ενεργητικού μακρόχρονης εκμετάλλευσης.

Τα κριτήρια αναγνώρισης, που πρέπει να ικανοποιούνται αθροιστικά, είναι τα ακόλουθα:

- Εύλογη βεβαίωση ότι η εταιρεία έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και
- Εύλογη βεβαίωση ότι το ποσό της επιχορήγησης θα εισπραχθεί. Η είσπραξη της επιχορήγησης δεν αρκεί από μόνη της για την αναγνώριση, διότι δεν αποδεικνύει την ικανότητα για εκπλήρωση των όρων.

3.13.2. Επιχορηγήσεις σχετιζόμενες με τα Αποτελέσματα

Πρόκειται για χρηματικά ποσά, που έχουν δοθεί στην εταιρεία από κρατικούς φορείς, τα οποία δε σχετίζονται με την απόκτηση παγίων στοιχείων, αλλά με στοιχεία άμεσα προσδιοριστικά των αποτελεσμάτων, ως κίνητρο για την πραγματοποίηση εξόδων.

Τα κριτήρια αναγνώρισης της εύλογης βεβαίωσης, τόσο της συμμόρφωσης με τους όρους της επιχορήγησης, όσο και της είσπραξης αυτής, πρέπει υποχρεωτικά να πληρούνται και σε αυτού του είδους τις επιχορηγήσεις.

Ο Όμιλος απεικονίζει τέτοιες επιχορηγήσεις, ως μειωτικές του κόστους στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης.

3.14. Τραπεζικός Δανεισμός

3.14.1. Δάνεια

Τα δάνεια από τράπεζες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα κόστη για την πραγματοποίηση των συναλλαγών αναφορικά με δανειακές συμβάσεις. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Δάνεια σε ξένο νόμισμα αποτιμώνται βάσει της ισοτιμίας που ισχύει κατά την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού.

Οποιαδήποτε διαφορά, μεταξύ των ποσών που ενταμιεύονται στην εταιρεία από την τράπεζα (πλην των εξόδων για τη σύναψη των δανείων) και της αξίας εξόφλησης, αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, κατά τη διάρκεια της περιόδου δανεισμού.

Η διοίκηση του Ομίλου θεωρεί, ότι τα επιτόκια που χρησιμοποιούνται σε σχέση με τα συναφθέντα δάνεια, ισοδυναμούν με τα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς και συνεπώς δε συντρέχουν οι προϋποθέσεις οποιασδήποτε προσαρμογής της αξίας, στην οποία απεικονίζονται οι δανειακές υποχρεώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.14.2. Κόστος Δανεισμού

Κόστος δανεισμού είναι οι τόκοι που απορρέουν από τον δανεισμό, καθώς και τα λοιπά έξοδα που πραγματοποιούνται για τη σύναψη δανειακών συμβάσεων των εταιρειών του Ομίλου, με χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Στην ανωτέρω έννοια περιλαμβάνονται:

- τόκοι βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων τραπεζικών δανείων, καθώς και τόκοι υπεραναλήψεων,
- συμπληρωματικά έξοδα (π.χ. προμήθειες) που πραγματοποιούνται για τη σύναψη δανειακών συμβάσεων και κατ' επέκταση τη λήψη δανείων,
- χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις από χρηματοοικονομικές μισθώσεις και
- συναλλαγματικές διαφορές δανείων σε ξένο νόμισμα, κατά την έκταση που αυτές θεωρούνται χρηματοοικονομικά έξοδα.

Σχετικά με την αναγνώριση του κόστους δανεισμού, η διοίκηση του Ομίλου έχει υιοθετήσει την εναλλακτική μέθοδο του ΔΛΠ 23 "Κόστος Δανεισμού", έτσι ώστε να εναρμονιστεί πλήρως με την τροποποίηση του εν λόγω προτύπου, η οποία εφαρμόζεται υποχρεωτικά από την 1η Ιανουαρίου 2009. Σύμφωνα με τη μέθοδο το εν λόγω κόστος πλέον κεφαλαιοποιείται, όταν τα δάνεια σχετίζονται με την αγορά, κατασκευή και δημιουργία επιλέξιμων παγίων στοιχείων του Ενεργητικού και μεταφέρεται σε αύξηση του κόστους των στοιχείων αυτών.

Ο παραπάνω χειρισμός προϋποθέτει τα ακόλουθα:

- Πιθανολογείται ότι η εταιρεία θα έχει μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τα στοιχεία αυτά
- Το κόστος δανεισμού που θα προσαυξήσει την αξία των επιλέξιμων στοιχείων, μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα

Ο Όμιλος εφαρμόζει την εναλλακτική μέθοδο, σύμφωνα με το πρότυπο για όλα τα στοιχεία του ενεργητικού που εντάσσονται στην κατηγορία των επιλέξιμων παγίων στοιχείων.

Επιπλέον, όλα τα κόστη δανεισμού που πληρούν τις προϋποθέσεις κεφαλαιοποίησης, κεφαλαιοποιούνται. Τέλος η μέθοδος εφαρμόζεται με συνέπεια από χρήση σε χρήση.

3.15. Φόρος Εισοδήματος (Τρέχων και Αναβαλλόμενος)

Ο τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζονται βάσει των σχετικών κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων και σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα. Ο τρέχων φόρος εισοδήματος, αφορά φόρο επί των φορολογητέων κερδών των εταιρειών του Ομίλου, όπως αναμορφώθηκαν σύμφωνα με τις απαιτήσεις του φορολογικού νόμου, και υπολογίστηκε με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή.

Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο υποχρεώσεως (liability method) σε όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Οι αναμενόμενες φορολογικές επιπτώσεις από τις προσωρινές φορολογικές διαφορές προσδιορίζονται και εμφανίζονται είτε ως μελλοντικές (αναβαλλόμενες) φορολογικές υποχρεώσεις, είτε ως αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

Καταχωρούνται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για όλες τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές και τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές κατά την έκταση που πιθανολογείται ότι θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου η εκπεστέα προσωρινή διαφορά μπορεί να αξιοποιηθεί.

Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων αναθεωρείται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και μειώνεται στο βαθμό που δεν πιθανολογείται ότι θα υπάρξουν αρκετά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων θα χρησιμοποιηθεί μέρος ή το σύνολο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις για την τρέχουσα και τις προηγούμενες χρήσεις αποτιμώνται στο ποσό που αναμένεται να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές (ή να ανακτηθεί από αυτές), με τη χρήση φορολογικών συντελεστών (και φορολογικών νόμων) που έχουν θεσπιστεί, ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν η εταιρεία έχει το νομικό δικαίωμα να συμψηφίσει τα αντίστοιχα ποσά και όταν αφορούν φόρους εισοδήματος, που έχουν επιβληθεί από την ίδια φορολογική αρχή.

3.16. Παροχές σε Εργαζομένους

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν2112/20 η εταιρεία καταβάλλει αποζημιώσεις στους αποχωρούντες ή απολυόμενους υπαλλήλους της, το δε ύψος των σχετικών αποζημιώσεων εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Στην περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης το ύψος της αποζημίωσης που θα πρέπει να καταβληθεί είναι ίσο με το 40% του σχετικού ποσού που θα καταβάλλονταν σε περίπτωση απόλυσης.

Τα προγράμματα για παροχές στους εργαζομένους όσον αφορά την αποζημίωση κατά την έξοδο από την υπηρεσία εμπίπτουν στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 – "Παροχές Εργαζομένων". Η υποχρέωση που καταχωρείται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή τις μεταβολές που προκύπτουν από τα ακαταχώρητα αναλογιστικά κέρδη και ζημίες και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με την χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστούμενης μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση χρησιμοποιείται το επιτόκιο των μακροπρόθεσμων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.

Λόγω της υποχρεωτικής εφαρμογής του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19, ο Όμιλος αναγνωρίζει το σύνολο των αναλογιστικών κερδών και ζημιών κατά την περίοδο στην οποία προκύπτουν, στα λοιπά συνολικά έσοδα. Η επίπτωση της αλλαγής εμφανίζεται στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών λόγω αναγνώρισης των σωρευμένων αναλογιστικών κερδών/ζημιών που δεν είχανε αναγνωριστεί στις προηγούμενες περιόδους και αντίστοιχα στα λοιπά συνολικά έσοδα.

3.17. Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις

Η πρόβλεψη ορίζεται ως μία υποχρέωση αορίστου χρόνου ή ποσού, η οποία αναγνωρίζεται στα στοιχεία του Ισολογισμού της εταιρείας, μόνο όταν ισχύουν ταυτόχρονα οι εξής προϋποθέσεις:

- Η εταιρεία έχει μία παρούσα υποχρέωση, ως αποτέλεσμα παρελθουσών ενεργειών, νομική – συμβόλαιο με ρητούς όρους, ισχύουσα νομοθεσία ή τεκμαιρόμενη – μέσα από ένα καθιερωμένο τύπο πρακτικής του παρελθόντος ότι αποδέχεται ορισμένες ευθύνες και ως αποτέλεσμα έχει δημιουργήσει τη βάσιμη προσδοκία ότι θα ανταποκριθεί σε αυτές τις ευθύνες.

- Είναι πιθανόν ότι μία εκροή πόρων, που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη, θα απαιτηθεί για τον διακανονισμό της παραπάνω υποχρέωσης, δηλαδή η πρόβλεψη θα αναγνωρίζεται αν η πιθανότητα να συμβεί η εκροή πόρων είναι μεγαλύτερη από την πιθανότητα να μη συμβεί.
- Μπορεί να γίνει μία αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της υποχρέωσης αυτής.

Η εκτίμηση του εξόδου γίνεται από τον Όμιλο, με βάση την προηγούμενη εμπειρία από παρόμοιες περιπτώσεις και συναλλαγές. Επιπρόσθετα, λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες και οικονομικά γεγονότα, που συμβαίνουν μετά την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού.

Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, τότε το ποσό της πρόβλεψης που θα αναγνωριστεί, προσδιορίζεται ως η προεξοφλημένη αξία των μελλοντικών εξόδων, που χρειάζεται να πραγματοποιηθούν για τη διευθέτηση της υποχρέωσης, με τη χρησιμοποίηση ενός προεξοφλητικού προ φόρων επιτοκίου, το οποίο αντανακλά τη διαχρονική αξία του χρήματος, τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, καθώς και τους κινδύνους που είναι συναφείς με την υποχρέωση.

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις προκύπτουν από γεγονότα του παρελθόντος και δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, διότι εξαρτώνται από αβέβαια μελλοντικά γεγονότα, από τα οποία δεν είναι πιθανό να προκύψει εκροή οικονομικών πόρων, για το διακανονισμό τους. Ωστόσο γνωστοποιούνται εκτός κι αν η ανωτέρω πιθανότητα είναι ελάχιστη.

Ενδεχόμενες απαιτήσεις είναι πιθανές απαιτήσεις, που προκύπτουν από γεγονότα του παρελθόντος, αλλά η ύπαρξή τους θα επιβεβαιωθεί αν πραγματοποιηθούν ένα ή περισσότερα αβέβαια μελλοντικά γεγονότα. Γι' αυτό το λόγο δεν απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, όταν η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

3.18. Κέρδη ανά Μετοχή

Το ΔΛΠ 33 "Κέρδη ανά Μετοχή", προβλέπει δύο δείκτες υπολογισμού των κερδών ανά μετοχή:

- Βασικά κέρδη ανά μετοχή, τα οποία υπολογίζονται διαιρώντας το κέρδος (ή τη ζημία) χρήσης, που αναλογεί στους κατόχους των κοινών μετοχών, με το σταθμισμένο μέσο όρο των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών, κατά τη διάρκεια αυτής της χρήσης.
- Πλήρως κατανεμημένα κέρδη ανά μετοχή, η φιλοσοφία των οποίων έγκειται στο γεγονός, ότι ορισμένες κατηγορίες τίτλων, που κατά το χρόνο προσδιορισμού των κερδών ανά μετοχή δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή των κερδών της εξεταζόμενης χρήσης, δικαιούνται να συμμετάσχουν στη διανομή των κερδών μελλοντικών χρήσεων.

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αποτελείται εξ ολοκλήρου από κοινές μετοχές. Επιπλέον η Εταιρεία δεν κατέχει καμία από τις κατηγορίες τίτλων που ενδέχεται να επιδράσουν μειωτικά των κερδών ανά μετοχή. Ως εκ τούτου, υπολογίζει βασικά κέρδη ανά μετοχή σύμφωνα με την ως άνω μέθοδο υπολογισμού, βασικών κερδών ανά μετοχή.

3.19. Οικονομικές Πληροφορίες κατά Τομέα

Ο Όμιλος είναι υποχρεωμένος να καθορίσει πρωτεύοντα και δευτερεύοντα τομέα για τις δραστηριότητες του, όπως επίσης και να παρουσιάσει διαφορετικές πληροφορίες για τον πρωτεύοντα, σε σχέση με τον δευτερεύοντα τομέα.

Οι δύο τομείς, οικονομικά στοιχεία των οποίων πρέπει να παρουσιάζει ο Όμιλος, είναι:

- Επιχειρηματικός τομέας, που αποτελεί κάθε διακριτό μέρος των εταιρειών του Ομίλου, που παρέχει ένα προϊόν ή υπηρεσία ή μία ομάδα σχετιζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, τα οποία υπόκεινται σε κινδύνους και αποδόσεις που διαφέρουν από αυτούς των άλλων επιχειρηματικών τομέων. Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπ' όψη για την ταξινόμηση των προϊόντων και υπηρεσιών σε έναν επιχειρηματικό τομέα, είναι η φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, η μορφή της παραγωγικής διαδικασίας, οι πελάτες στους οποίους απευθύνεται το προϊόν ή η υπηρεσία, ο τρόπος διάθεσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών, το θεσμικό πλαίσιο του λειτουργικού περιβάλλοντος.
- Γεωγραφικός τομέας, ο οποίος είναι κάθε διακριτό μέρος των εταιρειών του Ομίλου, που παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες μέσα σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό περιβάλλον και το οποίο υπόκειται σε κινδύνους και αποδόσεις, που διαφέρουν από εκείνες άλλων τομέων που λειτουργούν σε άλλα οικονομικά περιβάλλοντα. Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπ' όψη για την οριοθέτηση των γεωγραφικών τομέων, περιλαμβάνουν την ομοιότητα στις πολιτικοοικονομικές συνθήκες, τις σχέσεις μεταξύ των λειτουργιών σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, την εγγύτητα των λειτουργιών και την ύπαρξη συγκεκριμένων κινδύνων που σχετίζονται με τις λειτουργίες σε συγκεκριμένη περιοχή.

Η διοίκηση, λαμβάνοντας υπ' όψη το γεγονός, ότι η πηγή και η φύση των κινδύνων και των αποδόσεων των δραστηριοτήτων των εταιρειών του Ομίλου, εξαρτώνται κυρίως από τα προϊόντα που παράγει και τις υπηρεσίες που παρέχει, καθώς επίσης και την εσωτερική οργανωτική και διοικητική δομή και το υπάρχον σύστημα εσωτερικής πληροφόρησης, καθορίζει ως πρωτεύοντα, τον επιχειρηματικό τομέα και ως δευτερεύοντα, τον γεωγραφικό τομέα.

Περαιτέρω ανάλυση παρατίθεται στην παράγραφο 32 του παρόντος.

4. Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Κτίρια - Τεχνικά Έργα σε Ακίνητα Τρίτων	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος Κτήσης				
1η Ιανουαρίου 2018	**130.822,84**	**32.450,23**	**522.510,05**	**685.783,12**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2018			2.345,84	**2.345,84**
Μειώσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2018			(916,67)	**(916,67)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**130.822,84**	**32.450,23**	**523.939,22**	**687.212,29**
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις				
1η Ιανουαρίου 2018	**114.635,87**	**21.845,72**	**497.433,21**	**633.914,80**
Αποσβέσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2017	3.097,96	1.743,20	9.502,60	**14.343,76**
Μειώσεις Αποσβέσεων Περιόδου 01.01 - 31.12.2017			(916,67)	**(916,67)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**117.733,83**	**23.588,92**	**506.019,14**	**647.341,89**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**13.089,01**	**8.861,31**	**17.920,08**	**39.870,40**
Κόστος Κτήσης				
1η Ιανουαρίου 2017	**130.822,84**	**21.555,22**	**463.882,13**	**616.260,19**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2017		10.895,01	4.287,85	**15.182,86**
Προσθήκες από Προηγούμενες Χρήσεις, Λόγω Συγχώνευσης εντός Περιόδου 01.01 - 31.12.2017			54.340,07	**54.340,07**
Μειώσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2017				-
31η Δεκεμβρίου 2017	**130.822,84**	**32.450,23**	**522.510,05**	**685.783,12**
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις				
1η Ιανουαρίου 2017	**111.279,45**	**21.555,19**	**461.474,63**	**594.309,27**
Αποσβέσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2017	3.356,42	290,53	7.039,32	**10.686,27**
Αποσβέσεις από Προηγούμενες Χρήσεις, Λόγω Τακτοποίησης εντός Περιόδου01.01 - 31.12.2017			28.919,26	**28.919,26**
Μειώσεις Αποσβέσεων Περιόδου 01.01 - 31.12.2017				-
31η Δεκεμβρίου 2017	**114.635,87**	**21.845,72**	**497.433,21**	**633.914,80**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	**16.186,97**	**10.604,51**	**25.076,84**	**51.868,32**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Κτίρια - Τεχνικά Έργα σε Ακίνητα Τρίτων	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος Κτήσης				
1η Ιανουαρίου 2018	**130.822,84**	**32.450,23**	**468.169,98**	**631.443,05**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2018			2.345,84	**2.345,84**
Μειώσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2018			(916,67)	**(916,67)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**130.822,84**	**32.450,23**	**469.599,15**	**632.872,22**
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις				
1η Ιανουαρίου 2018	**114.635,87**	**21.845,72**	**462.816,07**	**599.297,66**
Αποσβέσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2018	3.097,96	1.743,20	3.804,73	**8.645,89**
Μειώσεις Αποσβέσεων Περιόδου 01.01 - 31.12.2018			(916,67)	**(916,67)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**117.733,83**	**23.588,92**	**465.704,13**	**607.026,88**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**13.089,01**	**8.861,31**	**3.895,02**	**25.845,34**
Κόστος Κτήσης				
1η Ιανουαρίου 2017	**130.822,84**	**21.555,22**	**463.882,13**	**616.260,19**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2017		10.895,01	4.287,85	**15.182,86**
Μειώσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2017				-
31η Δεκεμβρίου 2017	**130.822,84**	**32.450,23**	**468.169,98**	**631.443,05**
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις				
1η Ιανουαρίου 2017	**111.279,45**	**21.555,19**	**461.474,63**	**594.309,27**
Αποσβέσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2017	3.356,42	290,53	1.341,44	**4.988,39**
Μειώσεις Αποσβέσεων Περιόδου 01.01 - 31.12.2017				-
31η Δεκεμβρίου 2017	**114.635,87**	**21.845,72**	**462.816,07**	**599.297,66**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	**16.186,97**	**10.604,51**	**5.353,91**	**32.145,39**

5. Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Ανάπτυξη Λογισμικού - Ολοκληρωμένο	Εμπορικά Σήματα	Λογισμικό - Αγορά από Τρίτους	Ανάπτυξη Λογισμικού - Μη Ολοκληρωμένο	Σύνολο
Κόστος Κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2018	**115.995,01**	**900,00**	**727.353,53**	**-**	**844.248,54**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2018	212.490,70			212.490,70	**424.981,40**
Μεταφορές				(212.490,70)	**(212.490,70)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**328.485,71**	**900,00**	**727.353,53**	**-**	**1.056.739,24**
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις					
1η Ιανουαρίου 2018	**966,63**	**899,95**	**704.536,12**	**-**	**706.402,70**
Αποσβέσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2018	11.599,50		5.835,00		**17.434,50**
31η Δεκεμβρίου 2018	**12.566,13**	**899,95**	**710.371,12**	**-**	**723.837,20**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**315.919,58**	**0,05**	**16.982,41**	**-**	**332.902,04**
Κόστος Κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2017	**-**	**900,00**	**727.353,53**		**728.253,53**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2017	115.995,01			115.995,01	**231.990,02**
Μεταφορές				(115.995,01)	**(115.995,01)**
31η Δεκεμβρίου 2017	**115.995,01**	**900,00**	**727.353,53**	**-**	**844.248,54**
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις					
1η Ιανουαρίου 2017	**-**	**899,95**	**700.501,12**	**-**	**701.401,07**
Αποσβέσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2017	966,63		4.035,00		**5.001,63**
31η Δεκεμβρίου 2017	**966,63**	**899,95**	**704.536,12**	**-**	**706.402,70**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	**115.028,38**	**0,05**	**22.817,41**	**-**	**137.845,84**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Ανάπτυξη Λογισμικού - Ολοκληρωμένο	Εμπορικά Σήματα	Λογισμικό - Αγορά από Τρίτους	Ανάπτυξη Λογισμικού - Μη Ολοκληρωμένο	Σύνολο
Κόστος Κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2018	**115.995,01**	**900,00**	**727.353,53**	**-**	**844.248,54**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2018	212.490,70			212.490,70	**424.981,40**
Μεταφορές				(212.490,70)	**(212.490,70)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**328.485,71**	**900,00**	**727.353,53**	**-**	**1.056.739,24**
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις					
1η Ιανουαρίου 2018	**966,63**	**899,95**	**704.536,12**	**-**	**706.402,70**
Αποσβέσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2018	11.599,50		5.835,00		**17.434,50**
31η Δεκεμβρίου 2018	**12.566,13**	**899,95**	**710.371,12**	**-**	**723.837,20**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**315.919,58**	**0,05**	**16.982,41**	**-**	**332.902,04**
Κόστος Κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2017	**-**	**900,00**	**727.353,53**		**728.253,53**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2017	115.995,01			115.995,01	**231.990,02**
Μεταφορές				(115.995,01)	**(115.995,01)**
31η Δεκεμβρίου 2017	**115.995,01**	**900,00**	**727.353,53**	**-**	**844.248,54**
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις					
1η Ιανουαρίου 2017	**-**	**899,95**	**700.501,12**	**-**	**701.401,07**
Αποσβέσεις Περιόδου 01.01 - 31.12.2017	966,63		4.035,00		**5.001,63**
31η Δεκεμβρίου 2017	**966,63**	**899,95**	**704.536,12**	**-**	**706.402,70**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	**115.028,38**	**0,05**	**22.817,41**	**-**	**137.845,84**

6. Υπεραξία Θυγατρικών Επιχειρήσεων

Η μητρική Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 70% στην εταιρεία ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε., η οποία δραστηριοποιείται στην εμπορία ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικού, βάσει της από 26/01/2017 τροποποίησης του Καταστατικού της τελευταίας.

Από εκείνο το χρονικό σημείο και μετά η χρηματοοικονομική και επιχειρηματική πολιτική της ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε., καθορίζεται από την SUPERVISOR Α.Ε.

Ως εκ τούτου, η εν λόγω εταιρεία κατατάσσεται στις θυγατρικές εταιρείες και η ενοποίηση γίνεται για πρώτη φορά στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2017 με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης

Η υπεραξία θυγατρικών επιχειρήσεων του ομίλου απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	18.120,00	20.385,00	-	-

7. Επενδύσεις σε Θυγατρικές Επιχειρήσεις

Επιπλέον, οι επενδύσεις της Εταιρείας στις θυγατρικές επιχειρήσεις του ομίλου απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017
ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	24.750,00	24.750,00
	24.750,00	**24.750,00**

8. Αναβαλλόμενη Φορολογία και Φόρος Εισοδήματος

Η φορολογική δαπάνη υπολογίζεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	2018	2017	2018	2017
Καθαρά Κέρδη προ Φόρων	**6.061,83**	**(23.032,22)**	**14.765,15**	**(29.907,68)**
Φόρος Εισοδήματος Υπολογισμένος με τον ισχύοντα Φορολογικό Συντελεστή	1.757,93	(6.679,34)	4.281,89	(8.673,22)
Φορολογική Επίδραση μη Εκπιπτ. Φορολογικά Εξόδων - Πρόβλεψη Αποζημίωσης Προσωπικού	(6.719,09)	13.757,32	(6.719,09)	13.757,32
Φορολογική Επίδραση μη Εκπιπτόμενων Φορολογικά Εξόδων - Πρόβλεψη Επισφαλών Απαιτήσεων	8.700,00	8.700,00	8.700,00	8.700,00
Φορολογική Επίδραση Λόγω Αλλαγής Φορολογικού Συντελεστή	(642,60)		(823,80)	
Φορολογική Επίδραση Φορολογικής Ζημίας Προηγούμενων Χρήσεων	(27.094,30)		(27.094,30)	
Φορολογική Επίδραση Φορολογικής Ζημίας Περιόδου	17.710,14	10,43	15.843,03	10,43
Φορολογική Επίδραση Λόγω Φορολογικού Αποτελέσματος		2.727,16	-	-
Τρέχων Φόρος - Τέλος Επιτηδεύματος Ν.3986/2011	2.000,00	2.000,00	1.000,00	1.000,00
Σύνολο Φόρου Έξοδο / (Έσοδο)	**(4.287,92)**	**20.515,57**	**(4.812,27)**	**14.794,53**
Τα ποσά του Φόρου Εισοδήματος που επιβαρύνουν / ωφελούν τη Χρήση έχουν ως εξής:				
Αναβαλλόμενος Φόρος Έξοδο / (Έσοδο) (βλ. ανάλυση επόμενης σελίδας)	(6.287,92)	(656,85)	(5.812,27)	-
Φόρος Χρήσης Πληρωτέος	-	5.377,89	-	-
Αναβαλλόμενος Φόρος Έξοδο / (Έσοδο) Αναλογιστικών Ζημιών Απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια	-	13.794,53	-	13.794,53
Τρέχων Φόρος - Τέλος Επιτηδεύματος Ν.3986/2011	2.000,00	2.000,00	1.000,00	1.000,00
Σύνολο Φόρου Έξοδο / (Έσοδο)	**(4.287,92)**	**20.515,57**	**(4.812,27)**	**14.794,53**

Με βάση το ισχύον φορολογικό καθεστώς, κατόπιν σχετικής διάταξης του ν.4324/2015 της 16.7.2015, ο συντελεστής φόρου εισοδήματος επί των εταιρικών κερδών διαμορφώνεται από 26% σε 29% για εισοδήματα που αποκτούνται από 1.1.2015 και ισχύει και για τη χρήση 2018.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν.4579/2018 (ΦΕΚ Α' 201/03-12-2018), μειώνεται σταδιακά ο συντελεστής εταιρικού φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων από 29%, που ίσχυε με τις προγενέστερες φορολογικές διατάξεις, σε 25% μέχρι το 2022. Συγκεκριμένα, ο συντελεστής μειώνεται κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά φορολογικό έτος και διαμορφώνεται τελικά ως ακολούθως: α) σε 28% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, β) σε 27% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, γ) σε 26% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021, δ) σε 25% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και επόμενα. Για το 2018, ο συντελεστής παραμένει στο 29%.

Συνεπώς, ο υπολογισμός των αναβαλλόμενων φόρων έγινε με τους νέους φορολογικούς συντελεστές, όπως αυτοί θα ισχύουν στο έτος που αναμένεται να διακανονισθεί το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση.

Από την αναπροσαρμογή αυτή προέκυψε μείωση της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου κατά 642,60 € και της Εταιρείας κατά 823,80 €, η οποία καταχωρήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων στον φόρο εισοδήματος και καταλογίστηκε εξ ολοκλήρου στα αποτελέσματα της χρήσης 2018.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις παρουσιάζονται συμψηφισμένες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018 στο κονδύλι "Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις".

Αντίστοιχα, ο τρέχων φόρος εισοδήματος παρουσιάζεται στο κονδύλι "Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις" και η πρόβλεψη για διαφορές φορολογικού ελέγχου παρουσιάζεται στο κονδύλι "Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις".

Για τις ανέλεγκτες χρήσεις οι φόροι που ενδεχομένως προκύψουν εκτιμάται ότι δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις. Διευκρινίζεται ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν σχηματίσει επαρκείς προβλέψεις, ως αντιστάθμισμα.

Αναλυτικά η κίνηση των αναβαλλόμενων φόρων εμφανίζεται στον επόμενο πίνακα:

Εν συνεχεία, στον ακόλουθο πίνακα εμφανίζεται αναλυτικά η κίνηση των αναβαλλόμενων φόρων:

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Άϋλα Στοιχεία Ενεργητικού	Συσσωρευμένες Αναλογιστικές Ζημίες	Πρόβλεψη Πιστωτικού Κινδύνου Σε Υπόλοιπο Κερδών εις Νέο	Σύνολο
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις				
1η Ιανουαρίου 2018	**656,85**	**-**	**-**	**656,85**
Χρέωση / Πίστωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	656,85	6.719,09		**7.375,94**
Χρέωση / Πίστωση Λόγω Αλλαγής Φορολογικού Συντελεστή	(181,20)	(926,76)		**(1.107,96)**
Χρέωση / Πίστωση στα Ίδια Κεφάλαια (Συμψηφισμός με Υπόλοιπο Κερδών)			2.833,58	**2.833,58**
31η Δεκεμβρίου 2018	**1.132,50**	**5.792,33**	**2.833,58**	**9.758,41**
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις				
1η Ιανουαρίου 2018	**-**	**-**	**-**	**-**
Χρέωση / Πίστωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			(1.730,62)	**(1.730,62)**
Χρέωση / Πίστωση Λόγω Αλλαγής Φορολογικού Συντελεστή			(152,14)	**(152,14)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**-**	**-**	**(1.882,76)**	**(1.882,76)**
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΠΑΙΤΗΣΗ / (ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ) κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**1.132,50**	**5.792,33**	**950,82**	**7.875,65**
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις				
1η Ιανουαρίου 2017	**-**	**-**	**-**	**-**
Χρέωση / Πίστωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	656,85			**656,85**
31η Δεκεμβρίου 2017	**656,85**	**-**	**-**	**656,85**
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις				
1η Ιανουαρίου 2017	**-**	**-**	**-**	**-**
Χρέωση / Πίστωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων				**-**
31η Δεκεμβρίου 2017	**-**	**-**	**-**	**-**
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΠΑΙΤΗΣΗ / (ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ) κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	**656,85**	**-**	**-**	**656,85**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Συσσωρευμένες Αναλογιστικές Ζημίες	Πρόβλεψη Πιστωτικού Κινδύνου Σε Υπόλοιπο Κερδών εις Νέο	Σύνολο
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις			
1η Ιανουαρίου 2018			-
Χρέωση / Πίστωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	6.719,09		**6.719,09**
Χρέωση / Πίστωση Λόγω Αλλαγής Φορολογικού Συντελεστή	(926,76)		**(926,76)**
Χρέωση / Πίστωση στα Ίδια Κεφάλαια (Συμψηφισμός με Υπόλοιπο Κερδών)		2.833,58	2.833,58
31η Δεκεμβρίου 2018	**5.792,33**	**2.833,58**	**8.625,91**
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις			
1η Ιανουαρίου 2018		-	-
Χρέωση / Πίστωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων		(1.730,62)	**(1.730,62)**
Χρέωση / Πίστωση Λόγω Αλλαγής Φορολογικού Συντελεστή		(152,14)	**(152,14)**
Χρέωση / Πίστωση στα Ίδια Κεφάλαια (Συμψηφισμός με Υπόλοιπο Κερδών)			
31η Δεκεμβρίου 2018	-	**(1.882,76)**	**(1.882,76)**
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΠΑΙΤΗΣΗ / (ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ) κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**5.792,33**	**950,82**	**6.743,15**
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις			
1η Ιανουαρίου 2017			-
Χρέωση / Πίστωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			-
Χρέωση / Πίστωση Λόγω Αλλαγής Φορολογικού Συντελεστή			-
31η Δεκεμβρίου 2017	-	-	-
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις			
1η Ιανουαρίου 2017		-	-
Χρέωση / Πίστωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			-
Χρέωση / Πίστωση Λόγω Αλλαγής Φορολογικού Συντελεστή			-
31η Δεκεμβρίου 2017	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΠΑΙΤΗΣΗ / (ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ) κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	-	-	-

9. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Εγγύηση Ενοικίων	Εγγύηση Δ.Ε.Η.	Εγγύηση Μετοφορικών Μέσων	Εγγύηση Θυρίδας	Σύνολο
Κόστος Κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2018	**1.490,00**	**505,00**	**2.383,74**	**30,00**	**4.408,74**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2018					-
Μειώσεις / Διαγραφές Περιόδου 01.01 - 31.12.2018					-
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**1.490,00**	**505,00**	**2.383,74**	**30,00**	**4.408,74**
Κόστος Κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2017	**1.490,00**	**505,00**	**1.805,64**	**30,00**	**3.830,64**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2017			578,10		**578,10**
Μειώσεις / Διαγραφές Περιόδου 01.01 - 31.12.2017					-
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	**1.490,00**	**505,00**	**2.383,74**	**30,00**	**4.408,74**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Εγγύηση Ενοικίων	Εγγύηση Δ.Ε.Η.	Εγγύηση Μετοφορικών Μέσων	Εγγύηση Θυρίδας	Σύνολο
Κόστος Κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2018	**1.490,00**	**505,00**	**2.383,74**	**30,00**	**4.408,74**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2018					-
Μειώσεις / Διαγραφές Περιόδου 01.01 - 31.12.2018					-
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**1.490,00**	**505,00**	**2.383,74**	**30,00**	**4.408,74**

Κόστος Κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2017	**1.490,00**	**505,00**	**1.805,64**	**30,00**	**3.830,64**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2017			578,10		**578,10**
Μειώσεις / Διαγραφές Περιόδου 01.01 - 31.12.2017					-
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	**1.490,00**	**505,00**	**2.383,74**	**30,00**	**4.408,74**

10. Αποθέματα

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	**31.12.2018**	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Εμπορεύματα	**44.095,14**	**71.207,60**	**44.095,14**	**71.207,60**

11. Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά εκφρασμένα σε €	**31.12.2018**		**31.12.2017**		**31.12.2018**		**31.12.2017**	
Πελάτες	278.043,02		342.543,60		278.043,02		342.543,60	
Μείον: Προβλέψεις Απομείωσης	106.494,45	171.548,57	72.691,15	269.852,45	106.494,45	171.548,57	72.691,15	269.852,45
Γραμμάτια Εισπρακτέα		-		-		-		-
Επιταγές Εισπρακτέες		107.114,48		278.762,83		107.114,48		278.762,83
Σύνολο		**278.663,05**		**548.615,28**		**278.663,05**		**548.615,28**

Η Εταιρεία έχει ευρεία διασπορά πωλήσεων και συνεπώς δεν υπάρχουν σημαντικές συγκεντρώσεις του πιστωτικού κινδύνου. Η εύλογη αξία των απαιτήσεων ταυτίζεται περίπου με την λογιστική αξία τους.

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΛΠ 9 και υπολογίζουν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων τους. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, διενεργείται έλεγχος απομείωσης των απαιτήσεων χρησιμοποιώντας πίνακα με βάσει τον οποίο υπολογίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η ενηλικίωση των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
Απαιτήσεις από πελάτες	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Έως 1 μήνα	179.309,73	431.121,18	179.309,73	431.121,18
Μεταξύ 1 και 4 μηνών	3.025,28	23.615,83	3.025,28	23.615,83
Μεταξύ 4 μηνών και 1 έτους	42.300,40	26.608,06	42.300,40	26.608,06
Άνω του 1 έτους	160.522,09	139.961,36	160.522,09	139.961,36
Μείον: Προβλέψεις Απομείωσης	106.494,45	72.691,15	106.494,45	72.691,15
Σύνολο	**278.663,05**	**548.615,28**	**278.663,05**	**548.615,28**

12. Χρηματοοικονομικά Στοιχεία σε Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Εταιρικά Ομόλογα	-	9.268,87	-	9.268,87

13. Λοιπές Απαιτήσεις

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018		31.12.2017		31.12.2018		31.12.2017	
Χρεώστες Διάφοροι - Προακταβολές Προσωπικού	-		-		-		-	
- Βραχυπρόθεσμες Απαιτήσεις κατά Συνδεδεμένων Επιχειρήσεων	95.368,61		300,00		129.088,10		34.019,49	
- Προκαταβολή Φόρου Εισοδήματος	7.058,26		13.436,15		-		-	
- Ελληνικό Δημόσιο-Λοιπές Απαιτήσεις	1.033,12		1.033,12		1.033,12		1.033,12	
- Πιστωτικές Κάρτες Εισπρακτέες	5.204,37		57.491,52		5.204,37		57.491,52	
- Προκαταβολές σε Προμηθευτές	-		44.110,98		-		44.110,98	
- Εθνική Τράπεζα Ενεχύραση Κατάθεσης	40.000,00		-		40.000,00		-	
- Λοιποί Χρεώστες	16.800,00	165.464,36	-	116.371,77	16.854,39	192.179,98	-	136.655,11
Λογαριασμοί Διαχειρίσεως Προκαταβολών & Πιστώσεων - Λοιποί Συνεργάτες Τρίτοι	6.600,00		-		6.600,00		-	
- Λοιποί Λογαριασμοί	2.402,60	9.002,60	2.402,60	2.402,60	-	6.600,00	-	-
Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού - Έξοδα Επόμενων Χρήσεων	30.000,00		27.000,00		30.000,00		27.000,00	
- Έσοδα Χρήσεως Εισπρακτέα	-	30.000,00	-	27.000,00	-	30.000,00	-	27.000,00
Λοιπές Απαιτήσεις		10.215,33		10.215,33		-		-
Σύνολο		**214.682,29**		**155.989,70**		**228.779,98**		**163.655,11**

14. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο - Έδρα	59,17	1.206,40	59,17	1.206,40
Καταθέσεις σε Θυρίδα	36.000,00	57.500,00	36.000,00	57.500,00
Καταθέσεις σε Τραπεζικούς Λογ/σμούς	56.374,15	76.028,62	56.370,85	75.406,68
Σύνολο	**92.433,32**	**134.735,02**	**92.430,02**	**134.113,08**

15. Μετοχικό Κεφάλαιο

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Μετοχικό Κεφάλαιο αποτελούμενο από 249.600 Κοινές Ονομαστικές Μετοχές των τριών ευρώ & ενενήντα λεπτών (3,90 €) εκάστη	**249.600,00**	**249.600,00**	**249.600,00**	**249.600,00**

Το καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της μητρικής εταιρείας, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε 249.600,00 € διαιρούμενο σε 64.000 κοινές ονομαστικές μετοχές, με ονομαστική αξία ανά μετοχή 3,90 €.

16. Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο

Αρχικά, βάσει της από 29-12-1999 απόφασης της αυτόκλητης καθολικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της εταιρείας, αυξήθηκε το Μετοχικό Κεφάλαιο κατά είκοσι έξη εκατομμύρια εννιακόσιες είκοσι τρεις χιλιάδες (26.923.000) δραχμές, με μετρητά και έκδοση είκοσι έξη χιλιάδων εννιακοσίων είκοσι τριών νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας χιλίων (1.000) δραχμών η κάθε μία. Από την ανωτέρω αύξηση προέκυψε κονδύλι Διαφοράς από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο ύψους τριακοσίων οκτώ εκατομμυρίων διακοσίων εβδομήντα χιλιάδων τριακοσίων έντεκα (308.270.311) δραχμών, ήτοι εννιακόσιες τέσσερις χιλιάδες εξακόσια ογδόντα ένα ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτά (**904.681,76 €**).

Κατόπιν της έκτακτης αυτόκλητης καθολικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας της 12-02-2003, το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας αυξήθηκε κατά εβδομήντα τέσσερις χιλιάδες εξακόσια δέκα πέντε ευρώ και εξήντα ένα λεπτά (74.615,61 €), με αύξηση της ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής από 2,93 ευρώ σε 3,90 ευρώ, κατόπιν κεφαλαιοποίησης ισόποσων αποθεματικών της εταιρείας, από τον «λογαριασμό διαφοράς από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο». Η ανωτέρω αύξηση μέσω κεφαλαιοποίησης είχε ως συνέπεια την μείωση του κονδυλίου Διαφοράς από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο κατά τριάντα δύο χιλιάδες εβδομήντα επτά ευρώ και δέκα λεπτά (**32.077,10 €**). Συνεπώς το εν λόγω κονδύλι ανήλθε σε οκτακόσιες μία χιλιάδες δέκα πέντε ευρώ και έντεκα λεπτά (**872.604,66 €**).

Εν συνεχεία, με ομόφωνη απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της εταιρείας της 27.08.2014, αποφασίστηκε η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου κατά τριάντα τρεις χιλιάδες εκατόν πενήντα ευρώ (33.150,00 €) με την ακύρωση οκτώ χιλιάδων πεντακοσίων (8.500) μετοχών, ονομαστικής αξίας τριών ευρώ και ενενήντα λεπτών (3,90 €) η κάθε μια. Η ανωτέρω μείωση είχε ως συνέπεια την μείωση του κονδυλίου Διαφοράς από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο κατά εβδομήντα μία χιλιάδες πεντακόσια ογδόντα εννέα ευρώ και πενήντα πέντε λεπτά (**71.589,55 €**). Συνεπώς το εν λόγω κονδύλι ανήλθε σε οκτακόσιες μία χιλιάδες δέκα πέντε ευρώ και έντεκα λεπτά (**801.015,11 €**).

Τέλος, με ομόφωνη απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της εταιρείας της 27.08.2014, αποφασίστηκε, η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας κατά ογδόντα επτά χιλιάδων επτακόσια πενήντα (87.750,00 €) ευρώ με την έκδοση είκοσι δύο χιλιάδων πεντακοσίων (22.500) νέων ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας 3,90€ η κάθε μία και με τιμή διαθέσεως δέκα τέσσερα ευρώ και ογδόντα δύο λεπτά (14,82€) για κάθε μετοχή. Η

ανωτέρω αύξηση είχε ως συνέπεια την αύξηση του κονδυλίου Διαφοράς από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο κατά διακόσιες σαράντα πέντε χιλιάδες επτακόσια ευρώ (**245.700,00 €**). Συνεπώς το εν λόγω κονδύλι ανήλθε σε οκτακόσιες μία χιλιάδες δέκα πέντε ευρώ και έντεκα λεπτά (**1.046.715,11 €**).

Όλες οι ως άνω αποφάσεις εγκρίθηκαν με σχετικές αντίστοιχες αποφάσεις από τις αρμόδιες αρχές, ήτοι Νομαρχία Αθηνών και Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.).

Κατόπιν των ανωτέρω αποφάσεων η Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο απεικονίζεται στον ακόλουθο πίνακα ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	1.046.715,11	1.046.715,11	1.046.715,11	1.046.715,11

17. Διαφορές Αναπροσαρμογής – Επιχορηγήσεις Επενδύσεων

Εντός της χρήσης 2013 η Εταιρεία έλαβε επιχορήγηση ύψους περίπου 3 χιλ. Ευρώ για την ένταξή της στο πρόγραμμα "Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες". Το ποσό αυτό θα κλείσει εντός της χρήσης 2019, δεδομένου ότι ολοκληρώθηκε η επένδυση.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται η μεταβολή των επιχορηγήσεων, όπως περιγράφεται:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	3.032,07	3.032,07	3.032,07	3.032,07

18. Αποθεματικά

- **Τακτικό Αποθεματικό**

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία (κωδ. Νόμος 2190 / 1920), οι εταιρείες του Ομίλου υποχρεούνται, κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, να σχηματίζουν τακτικό αποθεματικό, ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%), τουλάχιστον, των πραγματικών (λογιστικών) καθαρών κερδών κάθε χρήσεως.

- **Λοιπά Αποθεματικά**

Η εταιρεία έχει σχηματίσει στο παρελθόν τα παρακάτω αποθεματικά:

- ✓ Επισφαλείς Απαιτήσεις που σχηματίστηκε στη χρήση 2005, το οποίο θα κλείσει εντός του 2018, δεδομένου ότι εκλέιπουν οι λόγοι διατήρησής του
- ✓ Απαλλασσόμενα της Φορολογίας Έσοδα που σχηματίστηκε στη χρήση 2000
- ✓ Έσοδα Φορολογηθέντα κατ' Ειδικό Τρόπο που σχηματίστηκε στη χρήση 2000
- ✓ Διαφορά από Μετατροπή σε Ευρώ που σχηματίστηκε αφενός στη χρήση 2002 για τη μετατροπή σε Ευρώ της Μητρικής Εταιρείας και αφετέρου στη χρήση 2003 κατά την απορρόφηση της εταιρείας NETCARE, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2166/93.

- **Αποθεματικό Αναλογιστικών Ζημιών**

Λόγω της υποχρεωτικής εφαρμογής του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19, ο Όμιλος προέβη σε αλλαγή της λογιστικής πολιτικής και αναγνωρίζει το σύνολο των αναλογιστικών κερδών και ζημιών κατά την περίοδο στην οποία προκύπτουν, στα λοιπά συνολικά έσοδα. Η επίπτωση της αλλαγής εμφανίζεται ως αποθεματικό με αναβαλλόμενο φόρο, στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών λόγω αναγνώρισης των σωρευμένων αναλογιστικών κερδών/ζημιών που δεν είχανε αναγνωριστεί στις προηγούμενες περιόδους και αντίστοιχα στα λοιπά συνολικά έσοδα.

Η μητρική εταιρεία του Ομίλου, κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, πληρεί όλες τις απαιτούμενες κατά την ελληνική νομοθεσία, προϋποθέσεις σχηματισμού και κάλυψης των ανωτέρω αποθεματικών.

Ανάλυση των αποθεματικών εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας Αποθεματικών

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Τακτικό Αποθεματικό	Λοιπά Αποθεματικά	Αποθεματικό Αναλογιστικών Ζημιών	Σύνολο
Κόστος Κτήσης				
1η Ιανουαρίου 2018	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(4.262,66)**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2018			23.169,29	**23.169,29**
Αναβαλλόμενος Φόρος Αναλογιστικών Αποτελεσμάτων			(1.902,70)	**(1.902,70)**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**18.451,75**	**11.058,40**	**(12.506,22)**	**17.003,93**
Κόστος Κτήσης				
1η Ιανουαρίου 2017	**18.451,75**	**11.058,40**	**-**	**29.510,15**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2017			(47.567,34)	**(47.567,34)**
Αναβαλλόμενος Φόρος Αναλογιστικών Αποτελεσμάτων			13.794,53	**13.794,53**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(4.262,66)**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Τακτικό Αποθεματικό	Λοιπά Αποθεματικά	Αποθεματικό Αναλογιστικών Ζημιών	Σύνολο
Κόστος Κτήσης				
1η Ιανουαρίου 2018	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(4.262,66)**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2018			23.169,29	**23.169,29**
Αναβαλλόμενος Φόρος Αναλογιστικών Αποτελεσμάτων			(1.902,70)	**(1.902,70)**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**18.451,75**	**11.058,40**	**(12.506,22)**	**17.003,93**
Κόστος Κτήσης				
1η Ιανουαρίου 2017	**18.451,75**	**11.058,40**	**-**	**29.510,15**
Προσθήκες Περιόδου 01.01 - 31.12.2017			(47.567,34)	**(47.567,34)**
Αναβαλλόμενος Φόρος Αναλογιστικών Αποτελεσμάτων			13.794,53	**13.794,53**
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	**18.451,75**	**11.058,40**	**(33.772,81)**	**(4.262,66)**

Ανάλυση Λοιπών Αποθεματικών

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Αποθεματικά Επισφαλών Απαιτήσεων	Από Απαλλασσόμενα της Φορολογίας Έσοδα	Από Έσοδα Φορολογηθέντα κατ' Ειδικό Τρόπο	Διαφορά από Μετατροπή Μ.Κ. σε Ευρώ	Σύνολο
Κατανομή Αφορολόγητων Αποθεματικών					
Αποθεματικά Προηγούμενων Χρήσεων	8.428,67	1.158,48	733,26	737,99	**11.058,40**
					-
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**8.428,67**	**1.158,48**	**733,26**	**737,99**	**11.058,40**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά εκφρασμένα σε €	Αποθεματικά Επισφαλών Απαιτήσεων	Από Απαλλασσόμενα της Φορολογίας Έσοδα	Από Έσοδα Φορολογηθέντα κατ' Ειδικό Τρόπο	Διαφορά από Μετατροπή Μ.Κ. σε Ευρώ	Σύνολο
Κατανομή Αφορολόγητων Αποθεματικών					
Αποθεματικά Προηγούμενων Χρήσεων	8.428,67	1.158,48	733,26	737,99	**11.058,40**
					-
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ κατά την 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	**8.428,67**	**1.158,48**	**733,26**	**737,99**	**11.058,40**

19. Αποτελέσματα εις Νέον

Τα Αποτελέσματα εις Νέο του Ομίλου και της Εταιρείας εμφανίζονται παρακάτω:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο κατά την Έναρξη της Περιόδου	**(796.047,24)**	**(749.036,88)**	**(793.739,09)**	**(749.036,88)**
Αναδρομική Εφαρμογή IFRS 9	(6.937,39)	-	(6.937,39)	-
Καθαρά Κέρδη Περιόδου μετά από Φόρους	10.349,75	(43.547,79)	19.577,42	(44.702,21)
Δικαιώματα Μειοψηφίας που αναλογούν σε Αποτελέσματα Περιόδου	2.768,31	(3.462,57)	-	-
Υπόλοιπο κατά τη Λήξη της Περιόδου	**(789.866,57)**	**(796.047,24)**	**(781.099,06)**	**(793.739,09)**

20. Δικαιώματα Μειοψηφίας

Τα Δικαιώματα Μειοψηφίας των θυγατρικών επιχειρήσεων του Ομίλου απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017
ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	(1.868,31)	900,00
	(1.868,31)	**900,00**

21. Δάνεια

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν προβεί σε λήψεις βραχυπρόθεσμου δανεισμού προκειμένου να καλύψουν στιγμιαίες ανάγκες, όπως την κάλυψη κεφαλαίου κίνησης.

Το ανεξόφλητο υπόλοιπο των δανείων της εταιρείας κατά την περίοδο που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 και κατά την προηγούμενη χρήση, εμφανίζεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018		31.12.2017		31.12.2018		31.12.2017	
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός								
Τραπεζικός Δανεισμός		-		-		-		-
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός								
Τραπεζικός Δανεισμός	78.304,95		155.693,88		78.304,95		155.693,88	
Πληρωτέος στους Επόμενους 12 Μήνες		78.304,95		155.693,88		78.304,95		155.693,88
Σύνολο		**78.304,95**		**155.693,88**		**78.304,95**		**155.693,88**

22. Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία

Σύμφωνα με το ελληνικό εργατικό δίκαιο κάθε εργαζόμενος δικαιούται εφάπαξ αποζημίωση σε περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης. Οι υπάλληλοι που απολύονται δικαιολογημένα ή παραιτούνται δεν δικαιούνται αποζημίωσης. Σε περίπτωση συνταξιοδότησης η αποζημίωση ανέρχεται στο 40% της αξίας της αποζημίωσης σε περίπτωση αναίτιας απόλυσης. Για τις θυγατρικές του Ομίλου στο εξωτερικό δεν προκύπτει υποχρέωση παροχών λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Κατά την προηγούμενη χρήση 2017 συντάχθηκε για πρώτη φορά αναλογιστική μελέτη, διότι ο Όμιλος και η Εταιρεία εντάχθηκαν στον Όμιλο Epsilon Net για πρώτη φορά, με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Η αναλογιστική μελέτη, εκπονήθηκε με εναρκτήριο σημείο αναφοράς την 31/12/2015 και ακολούθως την 31/12/20106 και την 31/12/2017.

Κατά την τρέχουσα χρήση 2018, χρησιμοποιήθηκε η σχετική για τη χρήση αυτή, εκτίμηση της ανωτέρω αναλογιστική μελέτης.

Οι κάτωθι πίνακες εμφανίζουν την μεταβολή της καθαρής δαπάνης για τη σχετική πρόβλεψη που καταχωρήθηκε στην ατομική και ενοποιημένη κατάσταση Συνολικών Εσόδων της κλειόμενης χρήσης και την κίνηση των αντίστοιχων λογαριασμών υποχρέωσεων που παρουσιάζονται στην ατομική και ενοποιημένη κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Η κίνηση της σχετικής πρόβλεψης στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	**31.12.2018**	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Υπόλοιπο κατά την Έναρξη της Περιόδου	**47.439,05**	**26.763,68**	**47.439,05**	**26.763,68**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα περιόδου	-	(128,30)	-	(128,30)
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(23.169,29)	20.803,67	(23.169,29)	20.803,67
Υπόλοιπο κατά τη Λήξη της Περιόδου	**24.269,76**	**47.439,05**	**24.269,76**	**47.439,05**

Η δαπάνη για αποζημίωση προσωπικού που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	**31.12.2018**	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Κόστος Τρέχουσας Απασχόλησης	1.125,80	6.857,87	1.125,80	6.857,87
Κόστος αναγνωρισμένης προυπηρεσίας	-	-	-	-
Κόστος Τόκων	901,34	454,98	901,34	454,98
Τερματικές Παροχές/ Επίδραση Περικοπής/ Διακανονισμού	-	(8.953,03)	-	(8.953,03)
Καταβληθείσες αποζημιώσεις / Παροχές Περιόδου	(25.196,43)	-	(25.196,43)	-
Απορρόφηση/ (Μετακίνηση) Προσωπικού	-	1.511,88	-	1.511,88
Σύνολο	**(23.169,29)**	**(128,30)**	**(23.169,29)**	**(128,30)**

Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την χρήση 2018 έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Στοιχεία εκφρασμένα σε %	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προεξοφλητικό Επιτόκιο	1,90	1,90	1,90	1,90
Πληθωρισμός	1,75	1,75	1,75	1,75
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	4,25	4,25	4,25	4,25

23. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί από την ελληνική φορολογική αρχή για ορισμένες χρήσεις, σύμφωνα με τη σημείωση 36, οπότε οι φορολογικές τους υποχρεώσεις δεν έχουν καταστεί οριστικές για τις εν λόγω ανέλεγκτες χρήσεις. Ωστόσο, βάσει εκτιμήσεων και κρίσης της διοίκησης, έχει προβλεφθεί ποσό φόρου που αντιστοιχεί σε πιθανές λογιστικές διαφορές του μελλοντικού οριστικού φορολογικού ελέγχου ανέλεγκτων χρήσεων από την ελληνική φορολογική αρχή.

Παρακάτω ακολουθεί σχετικός πίνακας ανάλυσης των λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Εκτιμήσεις Πρόσθετου Φόρου	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
	5.000,00	**5.000,00**	**5.000,00**	**5.000,00**

24. Προμηθευτές και Λοιπές Εμπορικές Υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προμηθευτές	253.645,35	171.300,29	253.645,35	171.300,29
Επιταγές Πληρωτέες (Μεταχρονολογημένες)	82.441,54	170.988,07	82.441,54	170.988,07
Προκαταβολές Πελατών	33.103,07	24.017,95	33.103,07	24.017,95
Σύνολο	**369.189,96**	**366.306,31**	**369.189,96**	**366.306,31**

25. Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις κατά την τρέχουσα χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 και κατά την προηγούμενη χρήση, απεικονίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη - Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	10.331,01	20.205,87	10.331,01	20.205,87
- Φόροι-Τέλη Αμοιβών Προσωπικού	1.773,74	3.949,79	1.773,74	3.949,79
- Φόροι-Τέλη Αμοιβών Τρίτων	1.260,06	6.963,19	1.260,06	6.963,19
- Λογαριασμός Εκκαθάρισης Φόρων-Τελών Δήλωσης Φορολογίας Εισ/τος	2.000,00	7.377,89	1.000,00	1.000,00
- Λοιποί Φόροι-Τέλη	-	-	-	-
Σύνολο	**15.364,81**	**38.496,74**	**14.364,81**	**32.118,85**

26. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018		31.12.2017		31.12.2018		31.12.2017	
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί - Ι.Κ.Α.	4.397,19		11.482,06		4.397,19		11.482,06	
- Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.	-	4.397,19	-	11.482,06	-	4.397,19	-	11.482,06
Πιστωτές Διάφοροι - Αποδοχές Προσωπικού Πληρωτέες	3.733,32		-		3.733,32		-	
- Δ.Ε.Η.	118,00		118,00		118,00		118,00	
- Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις κατά Συνδεδεμένων Επιχειρήσεων	300,00		300,00		-		-	
- Μερίσματα Πληρωτέα	3.462,57		3.462,57		-		-	
- Πιστωτικές Κάρτες Πληρωτέες	2.814,05		858,45		2.814,05		858,45	
- Λοιποί Πιστωτές	1.479,79	11.907,73	5.886,88	10.625,90	1.173,37	7.838,74	5.647,88	6.624,33
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις - Έξοδα Χρήσεως Δουλευμένα		-		-		-		-
Σύνολο		**16.304,92**		**22.107,96**		**12.235,93**		**18.106,39**

27. Έξοδα ανά Κατηγορία

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Κατανομή Εξόδων Ανά Κατηγορία				
Κόστος Αποθεμάτων Αναγνωριζόμενο ως Έξοδο	432.376,94	395.597,17	432.376,94	424.375,75
Αμοιβές & Έξοδα Προσωπικού	98.652,86	230.095,89	98.652,86	230.095,89
Αποσβέσεις Παγίων	31.778,26	17.952,90	26.080,39	9.990,02
Λοιπά Έξοδα	221.693,10	327.032,72	221.005,15	323.830,39
Σύνολο	**784.501,16**	**970.678,68**	**778.115,34**	**988.292,05**

Κατανομή Εξόδων Ανά Λειτουργία				
Κόστος Πωλήσεων	432.479,65	473.313,58	432.479,65	493.900,71
Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	56.021,23	69.352,02	49.635,41	67.768,15
Έξοδα Λειτουργίας Ερευνών - Αναπτύξεως	116.876,69	222.890,75	116.876,69	222.890,75
Έξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως	148.786,70	170.112,83	148.786,70	168.722,94
Λοιπά Έξοδα Εκμεταλλεύσεως	30.336,89	35.009,50	30.336,89	35.009,50
Σύνολο	**784.501,16**	**970.678,68**	**778.115,34**	**988.292,05**

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Κατανομή Παροχών Προσωπικού				
Μισθοί & Ημερομίσθια	168.535,54	247.873,45	168.535,54	247.873,45
Εργοδοτικές Εισφορές	45.126,95	69.718,63	45.126,95	69.718,63
Λοιπές Παροχές	2.838,00	26.428,18	2.838,00	26.428,18
Αποζημιώσεις Απόλυσης / Αποχώρησης	30.131,66	2.070,64	30.131,66	2.070,64
Παροχές Προσωπικού Κατανεμηθείσες σε Ιδιοπαραγωγή	(147.979,29)	(115.995,01)	(147.979,29)	(115.995,01)
Σύνολο	**98.652,86**	**230.095,89**	**98.652,86**	**230.095,89**

28. Χρηματοοικονομικά Έσοδα / Έξοδα

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Χρηματοοικονομικά Έσοδα				
Έσοδα Συμμετοχών	-	-	-	8.779,35
Τόκοι Καταθέσεων Όψεως & Προθεσμίας	175,23	4,79	175,23	4,28
Σύνολο	**175,23**	**4,79**	**175,23**	**8.783,63**

Χρηματοοικονομικά Έξοδα				
Τόκοι Βραχυχρόνιων Δανείων Τραπεζών	5.300,75	6.509,21	5.300,75	6.509,21
Προβλέψεις Υποτίμησης Συμμετοχών & Χρεογράφων	-	572,39	-	572,39
Λοιπά Χρηματοοικονομικά Έξοδα	2.540,35	2.760,79	2.540,35	2.716,72
Αποσβέσεις Υπεραξίας Ενοποίησης	2.265,00	2.265,00	-	-
Σύνολο	**10.106,10**	**12.107,39**	**7.841,10**	**9.798,32**

29. Λοιπά Έσοδα / Έξοδα Εκμεταλλεύσεως

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Λοιπά Έσοδα Εκμεταλλεύσεως				
Επισραττόμενα Έξοδα Αποστολής	90,10	-	90,10	-
Ενοίκια Κτιρίων	-	-	52,50	-
Έσοδα Προηγούμενων Χρήσεων	92,69	-	92,69	-
Έσοδα από Προβλέψεις Προηγούμενων Χρήσεων	5.967,67	-	5.967,67	-
Λοιπά Έσοδα Εκμεταλλεύσεως	4.612,59	837,00	4.612,59	837,00
Σύνολο	**10.763,05**	**837,00**	**10.815,55**	**837,00**
Λοιπά Έξοδα Εκμεταλλεύσεως				
Έκτακτα & Ανόργανα Έξοδα	187,67	-	187,67	-
Έξοδα Προηγούμενων Χρήσεων	31,00	9,50	31,00	9,50
Έκτακτες Ζημίες	118,22	-	118,22	
Προβλέψεις για Έκτακτους Κινδύνους	30.000,00	35.000,00	30.000,00	35.000,00
Λοιπά Έξοδα Εκμεταλλεύσεως	-	-	-	-
Σύνολο	**30.336,89**	**35.009,50**	**30.336,89**	**35.009,50**

30. Βασικά Κέρδη ανά Μετοχή / Πλήρως Κατανεμημένα Κέρδη ανά Μετοχή

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Καθαρά Κέρδη μετά Φόρων (Α)	10.349,75	(43.547,79)	19.577,42	(44.702,21)
Κατανέμονται σε:				
- Ιδιοκτήτες Μητρικής	13.118,06	(47.010,36)	19.577,42	(44.702,21)
- Δικαιώματα Μειοψηφίας	(2.768,31)	3.462,57	-	-
	10.349,75	**(43.547,79)**	**19.577,42**	**(44.702,21)**
Λοιπά Συνολικά Έσοδα Μετά Από Φόρους (Β)	-	(33.772,81)	-	(33.772,81)
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα μετά από Φόρους (Α) + (Β)	**10.349,75**	**(77.320,60)**	**19.577,42**	**(78.475,02)**
Κατανέμονται σε:				
- Ιδιοκτήτες Μητρικής	13.118,06	(80.783,17)	19.577,42	(78.475,02)
- Δικαιώματα Μειοψηφίας	(2.768,31)	3.462,57	-	-
	10.349,75	**(77.320,60)**	**19.577,42**	**(78.475,02)**
Μέσος Σταθμικός Αριθμός Μετοχών				
Κοινές Ονομαστικές Μετοχές	**64.000**	**64.000**	**64.000**	**64.000**
Βασικά Κέρδη ανά Μετοχή σε €	**0,1617**	**(1,2081)**	**0,3059**	**(1,2262)**

31. Μερίσματα Πληρωθέντα

Για την κλειόμενη χρήση 2018, η πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της εταιρείας είναι η μη διανομή μερίσματος.

32. Πληροφόρηση κατά Τομέα

Πρωτεύων Τομέας Πληροφόρησης – Επιχειρηματικός

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά εκφρασμένα σε €

31.12.2018	Πληροφορική	Σύνολο
Επιχειρηματικός Τομέας		
Κύκλος Εργασιών	**789.730,81**	**789.730,81**
Λειτουργικά Κέρδη / (Ζημίες)	**15.992,70**	**15.992,70**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	175,23	175,23
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(10.106,10)	(10.106,10)
Καθαρά Αποτελέσματα Κέρδη / (Ζημίες) προ Φόρων	**6.061,83**	**6.061,83**
Φόρος Εισοδήματος	4.287,92	4.287,92
Καθαρά Αποτελέσματα Κέρδη / (Ζημίες) Μετά από Φόρους	**10.349,75**	**10.349,75**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό		
Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία	39.870,40	39.870,40
Άϋλα Περιουσιακά Στοιχεία	351.022,04	351.022,04
Λοιπά Στοιχεία Μη Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	4.408,74	4.408,74
	395.301,18	**395.301,18**
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	**629.873,80**	**629.873,80**
Σύνολο Ενεργητικού	**1.025.174,98**	**1.025.174,98**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	21.394,11	21.394,11
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	479.164,64	479.164,64
Σύνολο Υποχρεώσεων	**500.558,75**	**500.558,75**

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά εκφρασμένα σε €

31.12.2017	Πληροφορική	Σύνολο
Επιχειρηματικός Τομέας		
Κύκλος Εργασιών	**958.912,06**	**958.912,06**
Λειτουργικά Κέρδη / (Ζημίες)	**(10.929,62)**	**(10.929,62)**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	4,79	4,79
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(12.107,39)	(12.107,39)
Καθαρά Αποτελέσματα Κέρδη / (Ζημίες) προ Φόρων	**(23.032,22)**	**(23.032,22)**
Φόρος Εισοδήματος	(20.515,57)	(20.515,57)
Καθαρά Αποτελέσματα Κέρδη / (Ζημίες) Μετά από Φόρους	**(43.547,79)**	**(43.547,79)**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό		
Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία	51.868,32	51.868,32
Άϋλα Περιουσιακά Στοιχεία	158.230,84	158.230,84
Λοιπά Στοιχεία Μη Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	4.408,74	4.408,74
	214.507,90	**214.507,90**
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	**919.816,47**	**919.816,47**
Σύνολο Ενεργητικού	**1.134.324,37**	**1.134.324,37**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	51.782,20	51.782,20
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	582.604,89	582.604,89
Σύνολο Υποχρεώσεων	**634.387,09**	**634.387,09**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά εκφρασμένα σε €

31.12.2018	Πληροφορική	Σύνολο
Επιχειρηματικός Τομέας		
Κύκλος Εργασιών	**789.730,81**	**789.730,81**
Λειτουργικά Κέρδη / (Ζημίες)	**22.431,02**	**22.431,02**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	175,23	175,23
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(7.841,10)	(7.841,10)
Καθαρά Αποτελέσματα Κέρδη / (Ζημίες) προ Φόρων	**14.765,15**	**14.765,15**
Φόρος Εισοδήματος	4.812,27	4.812,27
Καθαρά Αποτελέσματα Κέρδη / (Ζημίες) Μετά από Φόρους	**19.577,42**	**19.577,42**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό		
Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία	25.845,34	25.845,34
Άϋλα Περιουσιακά Στοιχεία	332.902,04	332.902,04
Λοιπά Στοιχεία Μη Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	29.158,74	29.158,74
	387.906,12	**387.906,12**
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	**643.968,19**	**643.968,19**
Σύνολο Ενεργητικού	**1.031.874,31**	**1.031.874,31**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	22.526,61	22.526,61
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	474.095,65	474.095,65
Σύνολο Υποχρεώσεων	**496.622,26**	**496.622,26**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά εκφρασμένα σε €

31.12.2017	Πληροφορική	Σύνολο
Επιχειρηματικός Τομέας		
Κύκλος Εργασιών	**958.562,06**	**958.562,06**
Λειτουργικά Κέρδη / (Ζημίες)	**(28.892,99)**	**(28.892,99)**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	8.783,63	8.783,63
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(9.798,32)	(9.798,32)
Καθαρά Αποτελέσματα Κέρδη / (Ζημίες) προ Φόρων	**(29.907,68)**	**(29.907,68)**
Φόρος Εισοδήματος	(14.794,53)	(14.794,53)
Καθαρά Αποτελέσματα Κέρδη / (Ζημίες) Μετά από Φόρους	**(44.702,21)**	**(44.702,21)**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό		
Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία	32.145,39	32.145,39
Άϋλα Περιουσιακά Στοιχεία	137.845,84	137.845,84
Λοιπά Στοιχεία Μη Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	29.158,74	29.158,74
	199.149,97	**199.149,97**
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	**926.859,94**	**926.859,94**
Σύνολο Ενεργητικού	**1.126.009,91**	**1.126.009,91**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	52.439,05	52.439,05
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	572.225,43	572.225,43
Σύνολο Υποχρεώσεων	**624.664,48**	**624.664,48**

ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά εκφρασμένα σε €	2018	2017	2018	2017
Βόρεια Ελλάδα	-	-	-	-
Νότια Ελλάδα	789.730,81	958.912,06	789.730,81	958.562,06
	789.730,81	**958.912,06**	**789.730,81**	**958.562,06**

33. Κεφαλαιουχικές Δεσμεύσεις

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν δεσμεύσεις για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.

34. Ενδεχόμενες Απαιτήσεις - Υποχρεώσεις

Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές δικαστικών είτε διαιτητικών οργάνων που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή τη λειτουργία των εταιρειών του Ομίλου.
Επιπρόσθετα, η εταιρεία και ο Όμιλος δεν έχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τράπεζες, λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα, που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς τους.

35. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα ποσά των κινήσεων της μητρικής εταιρείας που προέκυπταν από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα με αυτή μέρη, σύμφωνα με το ΔΛΠ 24, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

	ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ				
ΑΠΑΙΤΗΣΗ	Ποσά εκφρασμένα σε €	SUPERVISOR A.E.	EPSILON NET A.E.	EPSILON HR A.E.	ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
	SUPERVISOR A.E.	-			25.240,14	**25.240,14**
	EPSILON NET A.E.	121.036,69	-			**121.036,69**
	EPSILON HR A.E.	31.302,20		-		**31.302,20**
	ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.				-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	**152.338,89**	**-**	**-**	**25.240,14**	**177.579,03**

	ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ				
ΠΩΛΗΤΗΣ	Ποσά εκφρασμένα σε €	SUPERVISOR A.E.	EPSILON NET A.E.	EPSILON HR A.E.	ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
	SUPERVISOR A.E.	-	4.391,79	480,80		**4.872,59**
	EPSILON NET A.E.	140.357,30	-			**140.357,30**
	EPSILON HR A.E.	33.070,00		-		**33.070,00**
	ΡΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	-			-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	**173.427,30**	**4.391,79**	**480,80**	**-**	**178.299,89**

Τα ποσά των κινήσεων του Ομίλου και της εταιρείας, που προέκυπταν από συναλλαγές με διευθυντικά στελέχη & μέλη διοίκησης, σύμφωνα με το ΔΛΠ 24, κατά τη λήξη της τρέχουσας περιόδου έχουν ως εξής:

Ποσά εκφρασμένα σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Συναλλαγές και αμοιβές Διευθυντικών Στελεχών και Μελών Διοίκησης	69.416,13	103.546,91	69.416,13	103.546,91
Απαιτήσεις από Διευθυντικά Στελέχη και Μέλη Διοίκησης	18.126,17	30.288,97	18.126,17	30.288,97
Υποχρεώσεις προς τα Διευθυντικά Στελέχη και Μέλη Διοίκησης	7.428,00	2.352,00	7.428,00	2.352,00

36. Ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για τις χρήσεις 2013 έως και 2018.

Κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων: α) της παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 2238/1994 (ανέλεγκτες υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος), β) της παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 2859/2000 (ανέλεγκτες υποθέσεις Φ.Π.Α. και γ) της παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 2523/1997 (επιβολή προστίμων για υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος), το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή του φόρου για τις χρήσεις μέχρι και το 2012 έχει παραγραφεί μέχρι την 31/12/2018, με την επιφύλαξη ειδικών ή εξαιρετικών διατάξεων που τυχόν προβλέπουν μεγαλύτερη προθεσμία παραγραφής και υπό τις προϋποθέσεις που αυτές ορίζουν.

Πέραν αυτών, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων, ελλείψει υφισταμένης στον Κώδικα Νόμων περί Τελών Χαρτοσήμου διατάξεως περί παραγραφής, η σχετική αξίωση του Δημοσίου για την επιβολή τελών χαρτοσήμου υπόκειται στην κατά το άρθρο 249 του Αστικού Κώδικα εικοσαετή παραγραφή.

Η Εταιρεία και ο Όμιλος διενεργούν προβλέψεις για φόρους για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις έναντι των πιθανολογούμενων πρόσθετων φόρων που ενδέχεται να προκύψουν σε μελλοντικό φορολογικό έλεγχο των ανέλεγκτων χρήσεων, βάσει των ευρημάτων των φορολογικών ελέγχων προηγούμενων ετών και προγενέστερων διερμηνειών των φορολογικών νόμων. Η σωρευτική πρόβλεψη της 31/12/2018 κρίνεται επαρκής για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

37. Υφιστάμενα εμπράγματα βάρη

Επί της κινητής και ακίνητης περιουσίας των εταιρειών του Ομίλου δεν υπάρχουν υποθήκες ή προσημειώσεις.

38. Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού

Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού (ΕΜΕ) του Ομίλου και της εταιρείας στο τέλος της τρέχουσας και της προηγούμενης περιόδου ήταν:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απασχολούμενο Προσωπικό	12	16	12	16

39. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Οι δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως οι πιστωτικοί κίνδυνοι, οι κίνδυνοι ρευστότητας και οι κίνδυνοι της αγοράς. Στρατηγική και πολιτική του Ομίλου και της Εταιρείας είναι η πρόληψη και ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιπτώσεων που μπορούν να προέλθουν από τους ανωτέρω κινδύνους.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί κυρίως ο Όμιλος και η Εταιρεία εμπεριέχουν λογαριασμούς εμπορικών απαιτήσεων, καταθέσεις σε τράπεζες, λογαριασμούς προεξόφλησης εμπορικών απαιτήσεων, επενδύσεις σε χρεόγραφα και πληρωτέους λογαριασμούς. Η οικονομική διεύθυνση σε συνεργασία με τα υπόλοιπα τμήματά της, που αντιμετωπίζουν τους κινδύνους αυτούς είναι υπεύθυνη να τους εντοπίσει, να τους εκτιμήσει και να τους αντισταθμίσει όπου απαιτείται.

- **Συναλλαγματικός Κίνδυνος**

Το σύνολο σχεδόν των συναλλαγών του Ομίλου και της Εταιρείας πραγματοποιείται σε ευρώ όποτε δεν υπάρχει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο.

- **Κίνδυνος Μεταβολών Επιτοκίων Αγοράς και Κίνδυνος Τιμών**

Ο Όμιλος και η Εταιρεία διαθέτουν στο ενεργητικό τους έντοκα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όπως καταθέσεις όψεως και προθεσμίας και επενδύσεις σε χρεόγραφα. Επιπρόσθετα, πολιτική της Διοίκησης αποτελεί τα προϊόντα δανεισμού της Εταιρείας και του Ομίλου να είναι κυμαινόμενου επιτοκίου. Παρά το γεγονός ότι υπάρχει κίνδυνος για τον όμιλο και την εταιρεία, η διοίκηση δε χρησιμοποιεί χρηματοπιστωτικά εργαλεία για τη μείωση του κινδύνου αυτού, επειδή δε θεωρεί ότι οι συναλλαγές είναι σημαντικές, λόγω της αξίας και της συχνότητάς τους. Ωστόσο, σε ετήσια βάση επανεκτιμάται η θέση της εταιρείας, ως προς τον ανωτέρω κίνδυνο και αξιολογείται η ανάγκη χρησιμοποίησης συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών εργαλείων για τον περιορισμό του.

- **Πιστωτικός Κίνδυνος**

Οι συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρείας με πελάτες αναπτύσσονται κατόπιν αξιολόγησης της φερεγγυότητας και της αξιοπιστίας τους, προκειμένου να μην παρατηρούνται προβλήματα καθυστερήσεων πληρωμών και επισφαλειών .Τα πιστωτικά όρια των πελατών παρακολουθούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και επανακαθορίζονται εφόσον χρειαστεί. Οι απαιτήσεις από πελάτες παρουσιάζουν μεγάλη διασπορά και συνεπώς περιορίζεται στο ελάχιστο ο πιστωτικός κίνδυνος. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων κατά το κλείσιμο του ισολογισμού της 31/12/2018 είναι όπως παρουσιάζεται παρακάτω:

	ΟΜΙΛΟΣ	**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**
Πελάτες και λοιπές Εμπορικές απαιτήσεις	385.157,50	385.157,50
Σχετικές Προβλέψεις	-106.494,45	-106.494,45
	278.663,05	**278.663,05**

Κατά το κλείσιμο του Ισολογισμού της 31/12/2018 η Διοίκηση κρίνει ότι δεν υπάρχει κανένας πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται από πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων.

- **Κίνδυνος Ρευστότητας**

Ο Όμιλος και η Εταιρεία διαθέτει χαμηλή έκθεση σε κίνδυνο ρευστότητας αφού διαθέτει επαρκή ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα για την κάλυψη των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων. Επιπρόσθετα διαθέτει υψηλά όρια αδιάθετων τραπεζικών χρηματοδοτήσεων. Ο δείκτης του κυκλοφορούντος ενεργητικού έναντι των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων για τον Όμιλο την 31/12/2018 διαμορφώθηκε σε 131,5% έναντι 157,9% την 31/12/2017 και αντίστοιχα για την Εταιρεία την 31/12/2018 σε 135,8% έναντι 162,0% την προηγούμενη χρήση.

- **Άλλοι Λειτουργικοί Κίνδυνοι**

Οι ασφαλιστικές καλύψεις περιουσίας και λοιπών κινδύνων θεωρούνται επαρκείς με 31/12/2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία. Επιπλέον η Διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας έχει εγκαταστήσει ένα επαρκές και αξιόπιστο σύστημα εσωτερικού ελέγχου για την πρόληψη των κίνδυνων στα πλαίσια των εμπορικών της εργασιών.

- **Διαχείριση Κεφαλαίου**

Δεν συντρέχει κίνδυνος κεφαλαίου για τον Όμιλο και την Εταιρεία, λόγω του μεγάλου ύψους των Ιδίων κεφαλαίων και της σταδιακής εξάλειψης των δανειακών υποχρεώσεων της εταιρείας. Πολιτική της εταιρείας είναι η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής βάσης, ώστε να υποστηριχθεί η μελλοντική της ανάπτυξη.

40. Αμοιβές Ελεγκτικών Εταιρειών

Κατά τη χρήση 2018, οι συνολικές αμοιβές των νομίμων ελεγκτών για τον τακτικό και φορολογικό έλεγχο που επιβάρυναν τα αποτελέσματα της χρήσης, ανέρχονται σε € 3.000,00 για την Εταιρεία και για τον Όμιλο. Δεν χρεώθηκαν από την Ελεγκτική εταιρεία αμοιβές για λοιπές εργασίες.

41. Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Πέρα των ήδη μνημονευθέντων γεγονότων, δεν υπάρχουν μεταγενέστερα του ισολογισμού της 31ης Δεκεμβρίου 2018 γεγονότα, που να αφορούν τον Όμιλο, στα οποία να επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ »

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας **«SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ»,** οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας **«SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ»** και των θυγατρικών αυτής κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους,

γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση

είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ ’αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ’ όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσεως από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31/12/2018.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την εταιρεία **«SUPERVISOR ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ »** και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 30 Απριλίου 2019

Ελένη Σκαλιώτου
Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
Α.Μ. ΣΟΕΛ 23671

ΣΟΛ Α.Ε.
Μέλος Δικτύου Crowe Global
Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 125